

שרירי אחד

359

פרשת

קדושים

תשפ"ד

הַרְבֵּה סוּלַל אֶת
הַמַּסְלוּלִים, לְכֹל אֶחָד
וְאֶחָד אֶת הַמַּסְלוּל שְׁלוֹ
זֶה רֶק הַרְבֵּה סוּלַל.

שִׁיעוּרִים

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר אַחֲרֵי תַּפְלַת עֲרֵבִית לַיַּל ב' קְדוּשִׁים כ"ח

נִסָּן

[שחטאו נדב ואביהו שלכן נשרפן].

מְסַפְּרִים בְּפִרְשַׁת שְׁמִינֵי שָׁהָם
נִשְׂרָפוּ, אָבֵל לֹא יוֹדְעִים לָמָּה הֵם
נִשְׂרָפוּ. אִז עֲכָשׂוּ "אַחֲרֵי מוֹת
שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרָן" [יִקְרָא, שָׁם],
בְּאֻמְצַע סְפוּר מְפֻסָּקִים, מִיֵּלֵא
אִם שׁוּבוּ בָּנִים הֵיוּ מְדַפְּסִים אֶת
הַתְּנַ"ךְ הַיִּיטִי מִבֵּין שֶׁהַכֹּל
מְבַלְבֵּל, שׁוּבוּ בָּנִים זֶה אֲנָשִׁים
מְבַלְבֵּלִים, אָבֵל אֲנָשִׁים נוֹרְמָלִים,
בְּאֻמְצַע הַסְּפוּר עַל נְדָב וְאִבִּיהוּא
הַפְּסִיקוּ אֶת הַסְּפוּר, הַכְּנִיסוּ שְׁנֵי
פְּרָשִׁיּוֹת (- תּוֹרֵעַ מִצּוּרַע) בְּאֻמְצַע
הַסְּפוּר. אֲנִי לֹא מִבִּין אֶת זֶה, אֲנִי
לֹא יוֹדֵעַ מִי עָשָׂה אֶת זֶה, בְּאֻמְצַע
הַסְּפוּר.

אִז צְרִיכִים לְלַמֵּד אֶת הַפְּרָשָׁה,
לְלַמֵּד אֶת הַ"כְּלֵי יִקְרָא", לְלַמֵּד אֶת
הַמְּפֻרָשִׁים. נְדָב וְאִבִּיהוּא, כִּי הֵם
דְּבָרוּ לְשׁוֹן הָרַע, מְסַבֵּיר
הַ"עֲשֵׂרָה מְאֻמְרוֹת" [שְׁהֵרִי] הֵם

הַיּוֹם זֶה רֹאשׁ חֹדֶשׁ, הַבְּדָ"ץ פָּסַק
שֶׁהַפְּעַם יִהְיֶה פְּעַמִּים רֹאשׁ חֹדֶשׁ,
יֵשׁ כְּאֵלֶּה שְׁשׁוּכְחִים לְהַגִּיד
"יַעֲלֶה וְיִבֵּא", אִז מִי שְׁשׁוּכַח
לְהַגִּיד הַלֵּל — יוֹכֵל לְהַגִּיד עוֹד
יּוֹם. אִז הַבְּדָ"ץ הַסְּפִים לַעֲשׂוֹת
הַנְּחִיָּה לְשׁוּבוּ בָּנִים, שְׁיִוְכְּלוּ
לַעֲשׂוֹת פְּעַמִּים רֹאשׁ חֹדֶשׁ, בְּיוֹם
שְׁלִישִׁי [בְּלִילָה - לַיַּל רִבְעִי] ?תַּחֲבִילוּ
לְהַגִּיד "יַעֲלֶה וְיִבֵּא".

זֶה הַפְּרָשׁוֹת הַכִּי מְעַנִּינּוֹת, נְדָב
וְאִבִּיהוּא, מַה הֵם חֲטָאוּ? הֵם
בְּכֻלָּל לֹא [-] אֵשׁ, "בְּקִרְבָּתְךָ לְפָנַי
ה'" [יִקְרָא טו, א]. אִז ר' חַיִּים
קִנְיָבְסְקִי שָׁנָה שְׁלֵמָה הוּא לֹא
פָּתַח גְּמָרָא, רַק לְמַד עַל נְדָב
וְאִבִּיהוּא, קָרָא אֶת הַפְּרָשָׁה. אֵתָּה
[לֹא] רוֹצֵה לְלַמֵּד גְּמָרָא? — תִּלְמַד
אֶת הַפְּרָשָׁה! מַה זֶה נְדָב
וְאִבִּיהוּא, מַה הֵם עָשׂוּ. נַחְמָן [-]
עָשָׂה רְשִׁימָה, שֶׁל 15 חֲטָאִים

אָמַר הַמְּדַרְשׁ [שהוכו אותם כל כך עד] שֶׁהַעוֹר יָרַד מֵהֶם — "הַבְּאֲשָׁתָם אֶת רִיחָנוּ" [שְׁמוֹת ה, כא] — יֵצֵא רִיחַ מֵהַבְּשָׂר. אִינן, כְּבָר לֹא הָיָה לָהֶם עוֹר, אִזּוֹ שֶׁאֵפִילוֹ שֶׁהָיוּ רֹשְׁעִים וְחִלְקוּ תַּמִּיד עַל מִשָּׁה רַבִּינוּ] נִבְקַע לָהֶם הַיָּם, אֶפְלוֹ שֶׁהֵם הָיוּ הַרְשָׁעִים הַכִּי גְדוֹלִים, אִם אָדָם מְקַבֵּל מִכּוֹת לְמַעַן עִם יִשְׂרָאֵל, לְמַעַן יִהְיוּ יְהוּדִים — אִזּוֹ הוּא נִכְנָס יִשָּׁר לְגַן עֵדֶן, יִשָּׁר לְגַן עֵדֶן. כָּל אֵלֶּה שֶׁנִּהְרָגִים כָּל יוֹם — יִשָּׁר לְגַן עֵדֶן.

הַצְּנִיעוּת שֶׁל הַבְּנוֹת, הָעֶקֶר זֶה שֶׁהַבְּנוֹת הוֹלְכוֹת מְכֻסּוֹת, יוֹדְעוֹת שֶׁצְּרִיכִים לְכֻסּוֹת, כִּי הָאֵשֶׁה הַגּוֹף שֶׁלָּהּ זֶה הַנְּחָשׁ, הַנְּחָשׁ עוֹר זֶה הַנְּחָשׁ, אִזּוֹ צְרִיכִים לְכֻסּוֹת אֶת הַגּוֹף כְּמָה שְׂיוֹתֵר, שְׁלֹא יֵרָאוּ מִלִּמְטָר מִהַגּוֹף.

אֶצֶל וְשִׁתִּי לֹא רָאוּ מִלִּמְטָר

אָמְרוּ: "כְּבָר מְתִי יָמוּתוּ שְׁנֵי זְקֵנִים אֱלוֹי¹, [שֶׁאֵפֶשֶׁר לְהַבִּין אֶת הַגְּמָרָא שֶׁהֵם הִתְכוּוֹנוּ לומר ח"ו:] יִמַח שְׁמֵם הַזְּקֵנִים הָאֵלֶּה, אִינן לָנוּ כְּבָר כַּח בְּשִׁבְלֵהֶם". [וְאִיךָ יִתְּכוּ שְׁנַדָּב וְאִבִּיהוּא בְּנֵי אֶהֱרֹן יִאֲמְרוּ קָה, וְהֵלֵא] אֶפְלוֹ דִּתֵּן וְאִבִּירָם לֹא אָמְרוּ כְּאֵלֶּה דְּבָרִים, דִּתֵּן וְאִבִּירָם שֶׁהִמְרִידוּ אֶת כָּל הָעָם נֶגְדַּ מִשָּׁה, וְהִלְכוּ לְלִקַּט מִהֶמֶן בְּשִׁבְתָּ, וְהִשְׁאִירוּ מִהֶמֶן כָּל יוֹם, וְהֵם לֹא רָצוּ ל-], הַכֹּל נִהְיָה אֶפְרָ, וְהֵם הָיוּ בְּמַחְלַקַת קֶרַח, וְהִמְרִידוּ אוֹתָם נֶגְדַּ מִשָּׁה, וְעָשׂוּ אֶת הַחֻטָּאִים הַכִּי גְדוֹלִים — דִּתֵּן וְאִבִּירָם [הֵם לֹא אָמְרוּ כֵךְ עַל מִשָּׁה].

אָבֵל מִכִּיּוֹן שֶׁהֵם (- דִּתֵּן וְאִבִּירָם) קָבְלוּ מִכּוֹת לְמַעַן עִם יִשְׂרָאֵל, - עֲכָשְׁיוֹ אוֹמְרִים אֶת זֶה בְּכָל הַדְּרָשׁוֹת, כִּי הַחֲזִילִים הוֹלְכִים לָמוּת. ²] [אֵלוֹ שֶׁנִּהְרָגִים בְּמַלְחָמָה] נִכְנָסִים עֲכָשְׁיוֹ לְגַן עֵדֶן. - וְאֶפְלוֹ דִּתֵּן וְאִבִּירָם שֶׁקָּבְלוּ מִכּוֹת רָצַח,

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

¹ וְהַחֲמָאָס אוֹמְרִי: יֵאֵלְהָ, תְּבוּאוֹ, תְּבוּאוֹ, מְכִינִים לְכֶם 'קְבַלְתָּ פְּנִים', 'קְבַלְתָּ פְּנִים חֲגִיגִית', 'חֲמָה', לֹא 'סִתָּם קְבַלְתָּ פְּנִים' - עִם 'אֶכְלָ חֵם', (לֹא כְמוֹ בְּמִלּוּנִית...), אֶכְלָ חֵם מִמֶּשׁ, יֵאֵלְהָ כְּבָר תְּבוּאוֹ, לְמָה אֲתָם לֹא בְּאִים? אִזּוֹ לֹא יְכוּלִים לְהִכְנִס לְרִפְיָח מְרִב פְּחַד, אִיךָ יִכְנָסוּ? לֹא יִשְׁאָר חֵיל אַחַד בְּחַיִּים,

¹ סנהדרין נב, ע"א
וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן אמר לו נדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור אמר להן הקדוש ברוך הוא הנראה מי קובר את מי:
² לְרִפְיָח לֹא יוֹדְעִים אִיךָ לְהִכְנִס, זֶה כְּמוֹ תֵּל אֲבִיב, זֶה מְלִיּוֹן וְחֻצֵי אֲנָשִׁים, סְמִטָּאוֹת כְּאֵלֶּה.

יִדְעֵי הָעֵתִים" [אֶסְתֵּר א, יג], מֶה לֹא
בְּסֹדֶר, [לְמָה אַחֲשׂוֹרוּשׁ אֹמֵר] אֲנִי
אֶקְרָא לְשֵׁבֶט יִשְׁשַׁכָּר, תַּתְּלָה
אוֹתָהּ וְגַמְרָנוּ, פּוֹשַׁעַת כְּזֹאתִי,
שְׂאוּמֶרֶת לָךְ שְׂאֵתָה לֹא יוֹדַע
לְהַשְׁתַּכֵּר, אֵתָה לֹא יוֹדַע לְשִׁתּוֹת,
תִּגִּיד יֵאלֶלֶה תַּתְּלוּ אוֹתָהּ. לֹא,
הוּא קוֹרָא לְיִשְׁשַׁכָּר, מָה
לְיִשְׁשַׁכָּר? אֵת כָּל זֶה צְרִיכִים
לְלַמֵּד אֵת זֶה. הִיָּה פּוֹרִים, לֹא
לְמַדּוֹ אֵת הַמְּפָרְשִׁים, לֹא לְמַדּוֹ
כָּלוּם. כָּל פְּסוּקֵי זֶה אֶלְף קִשְׁיּוֹת,
אִז צְרִיכִים לְדַעַת מֶה קוֹרֵה כְּאֵן,
לְמָה הוּא קוֹרָא לְשֵׁבֶט יִשְׁשַׁכָּר.

אִז מְסַבֵּיר הַ"מְנוֹת הַלּוּי": שְׂאִי
אֶפְשָׁר לְהַתְּחִיל אֵת הַמְּסֻבָּה [בא'
תְּשִׁיר], כִּי לְמַלְכֵי אַמּוֹת הָעוֹלָם
מוֹנִין מִתְּשָׁרִי, כְּתוּב בְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה, מְלַכֵי יִשְׂרָאֵל זֶה בְּנִיָּסָן, כִּי
עֲכָשְׂיוֹ אֲנַחְנוּ בְּסוֹף נִיָּסָן, מְלַכֵי
יִשְׂרָאֵל בְּנִיָּסָן, מְלַכֵי אַמּוֹת
הָעוֹלָם זֶה בְּתִשְׁרִי, אִז א' תִּשְׁרִי
זֶה הִיָּה, אִי אֶפְשָׁר [אוֹ לְהַתְּחִיל אֵת
הַמְּשִׁתָּה], חֲצִי מִהַמְּשִׁתָּה זֶה
יְהוּדִים.

[וְכֵן בְּסַעֲוֵדָה שַׁעֲשָׂה בְּלִשְׂאֲצֵר, שֶׁהוֹכִיר
לְמַעֲלָה, שֶׁאִז שֶׁתָּה בְּלִשְׂאֲצֵר אֶלְף חֲבִיּוֹת יוֹן,
יֵצֵא יָד וְכַתְּבָה עַל הַקִּיר בְּכַתֵּב אֲשׁוּרִיּוֹת, וְאִף
אֶחָד לֹא יָדַע לְקַרֵּא אֵת הַכְּתָב], כָּלָם הָיוּ

מִהַגּוֹף. [הִיא אֲמָרָה לְאַחֲשׂוֹרוּשׁ: מֶה
אֵתָה הַשְׁתַּגְּעַתָּ? [אֵתָה בְּסֹךְ הַכָּל]
שׂוֹמֵר הַסּוּסִים שֶׁל אֲבָא, [אֲבָל אֲבָא
שְׁלִי בְּלִשְׂאֲצֵר] הִיָּה שׂוֹתָה אֶלְף
בְּקִבּוּקֵי יוֹן, לֹא זֶה אֲצִלוּ כָּלוּם,
לֹא רָאוּ אֲצִלוּ כָּלוּם, לֹא רָאוּ
אֲצִלוּ שׁוּם תְּזוּזָה, הוּא נִשְׁאַר
שְׁקוּל, צְלוּל, אִז זֶה הִיָּה אֲבָא
הִיָּה שׂוֹתָה אֶלְף כְּדִים בְּכָל
מְסֻבָּה, אֶלְף כְּדִים, אֶלְף
בְּקִבּוּקִים, לֹא קָרָה שׁוּם דְּבָר.
וְאֵתָה, שְׁתִּיתָ חֲצִי כּוֹס — תִּרְאֶה
לְאֵן הַגְּעַתָּ...]

אַחֲשׂוֹרוּשׁ אָמַר: עַל זֶה אֲנִי לֹא
מוֹחֵל לָךְ, פֶּה אֲנִי לֹא אֶמְחַל, פֶּה,
לְהַגִּיד לְגוֹי שְׂאֵתָה לֹא יוֹדַע
לְהַשְׁתַּכֵּר, כָּל הַתּוֹעֲבוֹת בְּעוֹלָם
[תִּגִּיד לְגוֹי שֶׁהוּא עֹשֶׂה וְהוּא יִמְחַל לָךְ], אֲבָל
אֵתָה אֹמֵר לְגוֹי "אֵתָה לֹא יוֹדַע
לְשִׁתּוֹת, כְּכֹר הַשְׁתַּכְּרָתָ" — אֵתָה
אֹמֵר לוֹ כְּזֶה דְּבָר הוּא לֹא יִמְחַל
לָךְ לְעוֹלָם, אֶפְלוּ אַחֲרֵי עֲשָׂר
דּוֹרוֹת הוּא לֹא יִמְחַל לָךְ. תִּזְהָרוּ
לֹא לְהַגִּיד לְגוֹי שֶׁהוּא לֹא יוֹדַע
לְהַשְׁתַּכֵּר, מִי שִׁיגִיד כְּאֵלֶּה מְלִים
— מָה?! שְׂאֵנִי לֹא יוֹדַע
לְהַשְׁתַּכֵּר?! לֹא יוֹדַע לְשִׁתּוֹת?!

אַחֲשׂוֹרוּשׁ קָרָא לְבְנֵי יִשְׁשַׁכָּר
וְזִבּוּלוֹן, "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְחַכְמָיִם

אַלְיַעֲזָר.

אַתֶּם הַוּלָכִים לְשִׁדּוּכִים, הַשִּׁדּוּכִים לֹא מַצְלִיחִים — כִּי אַתֶּם מְדַבְּרִים [בַּפְּגִישָׁה] שְׁטִיּוֹת, תְּדַבְּרוּ דְבַר תּוֹרָה, תְּדַבְּרוּ עַל אַלְיַעֲזָר, תִּלְמְדוּ "כָּלִי יֶקֶר", שֶׁהוּא נִתֵּן שְׁנֵי צְמִידִים — אוֹמֵר רַש"י: הוּא רָאָה שֶׁהַלּוּחֹת נִשְׁכָּרוֹת. הוּא רָאָה כָּל מָה שִׁיְהִיָּה בְּעוֹד 360 שָׁנָה, בְּגִיל 40 הוּא הִתְחַתֵּן יִצְחָק, וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה מֵהַלִּידָה שְׁלוֹ, אִזּוֹ בְּדִיוֹק 360 שָׁנָה, הוּא רוֹאֶה מָה יִהְיֶה בְּעוֹד 360 שָׁנָה, הוּא רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁהַלּוּחֹת נִשְׁכָּרוֹת, וְעוֹשִׂים עֲגָל, מְחֹלּוֹת, הַכֹּל הוּא רוֹאֶה. אֵיזָה שְׂדוּךְ?! אֲמַרְתִּי לוֹ אַל תַּעֲשֶׂה כְּזֶה שְׂדוּךְ, זֶה לֹא כְּדָאִי, בְּסוֹף יַעֲשׂוּ לָךְ עֲגָל, תִּרְאֶה מָה שְׂקוּרָה כָּאן. אִזּוֹ הוּא לּוֹקַח שְׁנֵי צְמִידִים

יְהוּדִים שָׁם, לֹא יִדְעוּ לְקַרְא אֶת הַכְּתָב יָד, לֹא לְמַדּוּ קְרָא וּכְתַב, לֹא לְמַדּוּ לִיב"ה, לֹא יִדְעוּ. [וּמִבְּאֵר שֶׁהַסִּיבָה הַיֵּיא: כִּי זֶה הָיָה אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַלּוּחֹת, [כְּתַב] שֶׁל הַלּוּחֹת, [וְאוֹ לֹא הָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁים בְּכַתֵּב הַזֶּה, כִּי מִי שִׁיְהִיָּה [מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַתֵּב הַזֶּה] הָיָה נִשְׂרָף מִיָּד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּ(מְגִלָּה) [בְּתַנְחִימָה] י"ג עֲמוּד א' עַל שְׁנֵי תִינוּקוֹת שֶׁלְמַדּוּ חֲשַׁמֶל³, וְהִלְכוּ לְהִיּוֹת חֲשַׁמֶלָאִים — אִזּוֹ הַחֲשַׁמֶל שֶׁרָף אוֹתָם, קָבְלוּ זָרָם, נִגְעוּ בְּחוּטֵי חֲשַׁמֶל — קָבְלוּ זָרָם, מִתּוֹ עַל הַמְּקוֹם, מָה זֶה חוּטֵי חֲשַׁמֶל זֶה הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, בְּכָל אוֹת יֵשׁ זָרָם, בְּכָל אוֹת יוֹרֵד עֲמוּדָא דְנוֹרָא. אָדָם לוֹמֵד, כְּזֶה שֶׁבַת אֲרַכָּה, 5:30 זֶה הַנֶּזֶן, 19:30 זֶה הַשְּׂקִיעָה, שֶׁאֶפְשָׁר לְלַמֵּד עַל נֶדָב וְאֲבִיהוּא. אֶפְשָׁר לְלַמֵּד עַל

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

סוֹתְרִין דְּבַרֵי תוֹרָה מָה עֲשֶׂה הַעֲלוֹ לּוֹ שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת גְּרָבִי שֶׁמֶן וַיִּשֶׁב בְּעֵלְיָה וּדְרִישׁוּ תַנּוּ רַבְנֵי מַעֲשֶׂה בְּתֵינוּק אַחַד שֶׁהָיָה קוֹרָא בְּבֵית רַבּוּ בְּסִפְרֵי יְחֻזְקָאֵל וְהָיָה מִבֵּין בְּחֲשַׁמֶל וַיִּצְאָה אִשׁ מִחֲשַׁמֶל וְשִׂרְפָתוֹ וּבִקְשׁוֹ לַגְנוּז סִפְרֵי יְחֻזְקָאֵל אָמַר לְהַם חֲנַנְיָה בֶן חֻזְקִיָּה אִם זֶה חֲכָם הַכֹּל חֲכָמִים הֵיוּ:

[וּמוֹבָא בְּמִפְרָשִׁים שֶׁהַסִּיפּוֹר שְׁמוֹבָא בְּתַחֲלִילָה עַל הַיְנוּקָא, הוּא לֹא הַסִּיפּוֹר הַמוֹבָא בְּהַמְשָׁךְ בְּבֵרִיתָא, וְשְׁנֵי תִינוּקוֹת הָיוּ].

³ חֲגִיגָה יג, ע"א

מִיְחִיבֵי עַד הֵיכֵן מַעֲשֶׂה הַמְּרַכְבָּה רַבִּי אוֹמֵר עַד וְאֵרָא בְּתוֹרָא רַבִּי יִצְחָק אוֹמֵר עַד הַחֲשַׁמֶל עַד וְאֵרָא מִגְּמַרְיֵן מִכָּאן וְאֵילֶךְ מִסְרִינֵן רַאשֵׁי פְרָקִים אִיכָא דַּאֲמַרִּי עַד וְאֵרָא מִסְרִינֵן רַאשֵׁי פְרָקִים מִכָּאן וְאֵילֶךְ אִם הוּא חֲכָם מִבֵּין מַדְעַתוֹ אֵין אִי לֹא לֹא וְמִי דְרִשִׁינֵן בְּחֲשַׁמֶל זֶה הוּא יְנוּקָא דְדַרְשׁ בְּחֲשַׁמֶל וְנִפְקָא נוֹרָא וְאִכְלֵתִיָּה שְׁאֵנִי יְנוּקָא דְלֹאוּ מִטִּי זִמְנִיָּה אָמַר רַב יְהוּדָה בְּרַם זְכוֹר אוֹתוֹ הָאִישׁ לְטוֹב וְחֲנַנְיָה בֶן חֻזְקִיָּה שְׁמוֹ אֲלַמְלָא הוּא נִגְנוּז סִפְרֵי יְחֻזְקָאֵל שֶׁהָיוּ דְּבַרֵי

[לתקן?] אֶת הַלְּוֹחֹת, יִהְיֶה לְוֹחֹת שְׁנִיּוֹת, כֹּל זֶה אֲלֵי־עֶזְרָא כִּכְּרָא רָאָה מֵרֹאשׁ.

אֶת כָּל זֶה צְרִיכִים לְלַמֵּד, לְהַגִּיד בְּפִגְשׁוֹת, אֲשֶׁה רוֹצֵה קִצָּת לְשִׁמְעַ דְּבַר תּוֹרָה, אֲשֶׁה לֹא צְרִיכָה לְלַמֵּד גְּמָרָא אֲבָל הִיא רוֹצֵה לְשִׁמְעַ אֵיזָה דְּבַר תּוֹרָה. אָדָם לּוֹמֵד שְׁמוֹנֶה דְּפִים בְּיוֹם, יֵשׁ לוֹ 14 שְׁעוֹת, הוּא יָכוֹל לְהַגִּיד אֵיזָה דְּבַר תּוֹרָה, מִהַשְׁמוֹנֶה דְּפִים שֶׁהוּא לּוֹמֵד כָּל יוֹם, הוּא לּוֹמֵד פָּרָק בְּרַמְבַּ"ם, אֲזִי הוּא יָכוֹל לְהַגִּיד מִהַרְמַב"ם, אֶת זֶה הוּא יָכוֹל לְלַמֵּד עִם הָאֲשֶׁה. בְּחַב"ד לּוֹמְדִים רַמְבַּ"ם, לְחַת"ת] - [ה'מ'ש ת'הלים ת'ניא, סֵפֶר לְמוֹד יוֹמֵי שָׁל חֲסִידֵי חַב"ד] הוֹסִיפוּ אֶת הַרְמַב"ם, בְּכָל יוֹם שְׁאִתָּה לּוֹמֵד יֵשׁ שֵׁם פָּרָק רַמְבַּ"ם, הַרְמַב"ם זֶה הַלְּכוֹת פְּשוּטוֹת שְׁאִשֶׁה צְרִיכָה לְדַעַת אוֹתָם, סֵפֶר הַמְּדַע זֶה, וְאַחֲרֵי זֶה סֵפֶר הָאֲהָבָה — אֶהְבַּת ה', אֲשֶׁה צְרִיכָה גַם כֵּן לְאֶהֱבֵת אֶת ה', כְּמוֹ דְּבוֹרָה הַנְּבִיאָה, [כְּשֶׁהִיא הִיטָה מֵתַנְבָּאת] אֲזִי הִיָּה לָהּ עֲמוּדָא דְּנוֹרָא, [לְכוּ] הִיא נִקְרָאת אֲשֶׁת לְפִידוֹת.

אֲזִי אָדָם לּוֹמֵד אֶת הַ"כְּלֵי יָקָר",

לּוֹמֵד אֶת הַ"כְּלֵי יָקָר" עַל הַלְּוֹחֹת, מִה זֶה שְׁנֵי צְמִידִים, מִה אֲלֵי־עֶזְרָא רָאָה, מִה זֶה "עֲשֶׂרָה זֶה־ב־מִשְׁקָלָם" (בְּרֵאשִׁית כד, כב) — זֶה עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, לְכָל דְּבַר יֵשׁ פְּרוּשִׁים, יֵשׁ פְּרוּשִׁים שֶׁל רִש"י יֵשׁ פְּרוּשִׁים שֶׁל הַ"כְּלֵי יָקָר".

וְר' חַיִּים קִנְיָבְסְקִי שָׁנָה שְׁלֵמָה לֹא רָאוּ אוֹתוֹ לּוֹמֵד גְּמָרָא, כְּלָם בָּאוּ לְאַבָּא שְׁלוֹ "מִה קוֹרָה? הַבֵּן שְׁלֶךְ הוּא לֹא... בְּרַגַע שֶׁהוּא נִכְנָס אֵלָיו לְחַדֵּר הוּא רָאָה אוֹתוֹ לּוֹמֵד אֶת הַפְּרָשָׁה, "אֲנִי לֹא יוֹדַע אֶת הַפְּרָשָׁה".

אֲזִי יֵשׁ שֶׁבַת אֶרְכָּה אֲפָשֶׁר לְלַמֵּד אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה. עֲכָשְׁיו [צִרֵד לְלַמֵּד] בְּמִשְׁנֵה בְּרוּרָה הַלְּכוֹת שֶׁבַת, יֵשׁ מִה לְעֲשׂוֹת, בְּמִקוֹם שֶׁבְּפִגְשֶׁה יִלְמְדוּ אֶת הַפְּרָשָׁה, יְדַעוּ מִה זֶה נִדְּב וְאַבְיָהוּא, וְלָמָּה הֵם נִשְׂרָפוּ, וְלָמָּה מְכַנְּסִים אֶת תְּזַרְיַע מְצַרְעָה? — כִּי הֵם דְּבָרוּ לְשׁוֹן הָרַע עַל מִשֶׁה רַבִּינוּ, הֵם בְּכָלֵל לֹא הִרְגִּישׁוּ מִה שֶׁהֵם עוֹשִׂים. כְּמוֹ אֲלֵי־עֶזְרָא, שֶׁהוּא בְּכָלֵל לֹא הִרְגִּישׁ מִה שֶׁהוּא חוֹלֵק עַל אַבְרָהָם. אָדָם חוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק — הוּא בְּכָלֵל לֹא מִרְגִּישׁ אֶת זֶה.

בִּירָה, זֶה הָיָה עֵיר הַבִּירָה שֶׁל אָרֶם נְהָרִים, שֶׁם הָיָה אוֹלֵי שְׁנֵי מְלִיּוֹן בָּנוֹת, בֵּין שְׁנֵי מְלִיּוֹן בָּנוֹת יֵשׁ רַק בַּת אַחַת כְּשָׂרָה, רַק בַּת אַחַת צְדִיקָה.

היא אומרת: אני הולכת מפה, אני בורחת. אומר הבן איש חי (עוד יוסף חי דרשות בראשית כד, נח): תגידי 'כן', [על ששואלים אותה]: "התלכי עם האיש הזה" (בראשית כד, נח). [אָלָא:] "כן" זה פרושו 'כן' — כמו שאמא אומרת, 'כן' — כמו שלבן אומר. כמו [שהדין] שאדם דופק בדלת, באים הפועלים והם אומרים "אפשר להכניס?", אתה אומר "כן", איך שהם נכנסים בא השור של בעל הבית ונגח אותם, הרג אותם, פצע אותם. הם אומרים "אמרת

לכן אומר הרבי מקוצק כתוב "אולי" בפעם השנייה, כתוב פעמים "אולי" פעם עם ו' פעם בלי ו', הדרשה היא על ה'אלי" בלי ו', "אלי" — הוא רצה להכשיל את השדוף⁴, הוא היה בטוח שאברהם טועה. הוא אומר: טוב אני אלה, כמו שאתה שולח משהו למכלת, הוא אומר: כבר נגמר, אין. [והמשלח אומר לו:] [בכל אופן] תלך, תבדוק עוד פעם. [אז אומר השליח באלוין:] טוב, אני אלה, אבל אני אומר לך שאין כלום. אז אליעזר אומר: בסדר, אתה שולח אותי — אני אלה, אני אראה לך שאין כלום. כי איך אפשר למצא ילדה אחת כשרה, ילדה אחת צדיקה, בין מליון בנות? חרן זה היה עיר גדולה, מליון תושבים, זה היה עיר

❁ מראי מקומות והערות ❁

(לח) אם לא אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני: (ט) ואמר אל אדני אלי לא תלך האשה אחרי: (מ) ואמר אלי יהוה אשר התהלכת לפניו ישלח מלאכו אתך והגלית דרךך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי: (מא) אז תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי ואם לא יתנו לך והיית נקי מאלתי: רש"י על פסוק למ: "אלי לא תלך האשה" - אלי כתיב, בת היתה לו לאליעזר והיה מחזר למצוא עליה שאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארוי ואין ארוי מתדבק בברוך

⁴ בראשית פרק כד

(א) ואברהם זקן בא בלמים ויהוה ברך את אברהם בכל: (ב) ואמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ידך תחת ירכי: (ג) ואשביעך ביהוה אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבם: (ד) כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק: (ה) ואמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם: (ו) ואמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה:

וְאֵבִיָּהוּא, עַל דָּתָן וְאֵבִירָם, מְדוּעַ פְּתַאם מְכַנְיָסִים אֶת תְּזַרְיַע מְצַרַע? אֵלֶּא הֵם אָמְרוּ — מְסַבֵּיר ה"עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת": שְׁכַל מַה שֶּׁהֵם אָמְרוּ מְתִי יְמוֹתָו שְׁנֵי זְקָנִים אֵלוֹ, אִזְ שִׁימּוֹתָו, שִׁימּוֹתָו כְּכָר, נִמְאָס לְנוּ מֵהֵם, דִּי, הֵם כְּכָר [-] בְּמַחַ כָּל הַיּוֹם, דְּבַרֵּי תוֹרָה, וְתִלְמַד מְשָׁנָה בְּרוּרָה, תִּלְמַד פְּרוּשִׁים עַל הַפְּרָשָׁה, מְסַפֵּיק, דִּי, אֲנַחְנוּ כְּכָר יוֹשְׁבִים פַּה שְׁנָה שְׁלֵמָה רַק שׁוֹמְעִים אֶת מֹשֶׁה רַבִּינוּ כָּל הַיּוֹם, דִּי, נִמְאָס.

אִז הַתְּהַפְּכוּ הַנוֹנִי"ם, צְרִיכִים לְקַרֵּא אֶת הַזִּהָר בְּבַהֲעֵלְתָךְ, לְמַה הַנוֹנִי"ם הַתְּהַפְּכוּ, נוֹי"ן אֶחָד הַתְּהַפֵּךְ עַל הָרֵאשׁ, וְנוֹי"ן שְׁנֵי אִז הוּא זָכָה, הַנוֹי"ן שְׁנֵי זָכָה, הַנוֹי"ן הַשְּׁנַיִם זָכָה, כְּתוּב שְׁמִי שִׁיתְקַן אֶת הַנוֹנִי"ם זֶה רַק מְשִׁיחַ, רַק מְשִׁיחַ יִתְקַן אֶת הַנוֹנִי"ם, מִי שִׁיכּוֹל לְהַחֲזִיר אֶת הַנוֹנִי"ם לְמָקוֹם אִז הוּא יִהְיֶה מְשִׁיחַ, אִם אָדָם רוֹצֶה לְהִיּוֹת מְשִׁיחַ... |⁵

כֵּן", הוּא אֹמֵר "אֲמַרְתִּי כֵּן — אֲנִי לֹא יוֹדַע, כֵּן זֶה פְּרוּשׁוֹ: תַּעֲמַד עַל הַמָּקוֹם, שְׁמַעְתִּי אוֹתְךָ, זֶה בְּסֻדְר, שְׁמַעְתִּי, שְׁמַעְתִּי אֶת הַדְּבוּרִים שְׁלֶךְ, אִז אֲמַרְתִּי כֵּן, זֶה לֹא שֶׁתְּכַנְסוּ". כֵּן יֵשׁ לְזֶה מְלִיּוֹן פְּרוּשִׁים. אֹמֵר הַבֵּן אִישׁ חֵי: אִז רַבְּקָה אֹמַרְתְּ ["אֵלֶךְ" שֶׁכָּךְ אִין מְקוֹם לְטַעוֹת, אֵלֶּא לְהִבִּין שְׁפִנְגַּתָּה] כֵּן! אֲנִי הוֹלְכָת! אֲנִי בּוֹרַחַת מִפָּה! רַק חֲכִיתִי שְׁיָבֵא מִיִּשְׁהוּ וְיִקַּח אוֹתִי מִכָּאן, יוֹצִיא אוֹתִי מֵהַמָּקוֹם הַזֶּה, הַמָּקוֹם הַכִּי מְטַנֵּף, הַכִּי גּוֹעֲלִיסֵט. מַה זֶה לְהִיּוֹת חִלוּנִי? זֶה הַכִּי גּוֹעֲלִיסֵט, עַדִּיף לְהַתְּאָבֵד וְלֹא לְהִיּוֹת חִלוּנִי, הַרְבֵּה אָמַר יוֹתֵר טוֹב לְשַׁחַט אֶת הַיְלָדִים מֵאֲשֶׁר שְׁיִהְיוּ חִלוּנִים, אָדָם מְבִיא יֶלֶד חִלוּנִי, הוּא נוֹסַע לְוִנְצָאוּלָה, נוֹסַע לְקוֹלוֹמְבֵיָה, יוֹתֵר טוֹב לְשַׁחַט אוֹתוֹ מִקֵּדָם, בְּמָקוֹם שְׁיִהְיֶה חִלוּנִי שְׁיַעֲשֶׂה עֲבֻרוֹת, עֲרִירוֹת, בְּקוֹבֻצִים עוֹשִׂים אֶת כָּל הַתּוֹעֲבוֹת.

אִז יֵשׁ מַה לְלַמֵּד, עַל נִדְב

מֵרֵאִי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

⁵ נִמְסִים, יָבֵאוּ עִם עֲגִילִים, אֵף אֶחָד לֹא הִגִּיעַ, זֶה הָיָה מְשַׁבֵּר מְאֹד גְּדוֹל, גַּם מְשַׁבֵּר בְּשִׁבְלִי, וְאִין מְבַקֵּשׁ סְלִיחָה שְׁלֹא הַתְּגַלִּיתִי, וְיַחֲכוּ לְעוֹד מֵאֵתִים שְׁנָה. הַגָּאוֹן אֹמֵר שֶׁהַמְּשִׁיחַ יָבֵא

⁵ אָמְרוּ שְׁאִין מְשִׁיחַ וְאִין אֶתְגַּלֵּה בְּפוּרִים, בְּסוּף [-] בְּתַקְשׁוּרַת לֹא יוֹדַע מַה, לֹא הַתְּגַלִּיתִי, עֲכָשׁוּ עוֹד מִקְפִּידִים עָלַי בְּגַלְלָה, לֹא סוֹלְחִים לִי, פְּרַסְמוֹ שְׁיָבֵאוּ עִם קַעֲקוּעִים, יָבֵאוּ עִם

יֵשׁ לָנוּ עוֹד מְאֵתִים שָׁנָה, לְגַמֵּר אֶת הַפְּרָשָׁה, לְגַמֵּר כָּל יוֹם שְׁמוֹנֶה דְּפִי גְמָרָא, יוֹם כְּזֶה אָרְךָ — 5:30 זֶה הַנֶּזֶק, 19:30 זֶה שְׁקִיעָה, וּבַחֲדָשׁ סִיּוֹן זֶה כְּבֹר יְהִיָּה בְּשֵׁשׁ דְּקוֹת ל־20:00, יְהִיָּה 14 וְחֲצִי שְׁעוֹת, יֵשׁ מָה לַעֲשׂוֹת, יֵשׁ מָה לְלַמֵּד. אַתֶּם לֹא יְכוּלִים לְלַמֵּד גְּמָרָא? תִּלְמְדוּ אֶת הַפְּרָשָׁה! תִּקְרְאוּ אֶת הַפְּרָשָׁה עִם ה"כְּלִי יְקָר" עִם רִש"י, כָּל אֶחָד יֵשֵׁב עִם אִשְׁתּוֹ וְיִקְרָא אֶת הַפְּרָשָׁה, צְרִיכִים לְדַעַת אֶת הַפְּרָשָׁה, לְמָה נִדְּב וְאֲבִיהוּא נִשְׂרָפוּ, מָה הַפְּרוּשׁ שֶׁהֵם אָמְרוּ שְׂכָבֵר יְמוֹתוֹ מִשֶּׁה וְאֶהְרֵן?! אֶפְלוּ דָתָן וְאַבְיָרָם לֹא אָמְרוּ אֶת זֶה.

שָׁל יְרוּשָׁלַיִם, וְהֵשֵׁר שָׁל מִירוֹן, וְזֶה יְהִיָּה שָׁר שָׁל צְפַת, וְזֶה יְהִיָּה שָׁר שָׁל טְבַרְיָה, יְהִיָּה שָׁר שָׁל אֵילַת, וְשָׁר הַנְּגֹב, וְשָׁר הַגְּלִיל, וְזֶה יְהִיָּה הַשָּׁר שָׁל בְּתֵי קָפָה, וְזֶה יְהִיָּה הַשָּׁר שָׁל דִּי סְקוּטָקִים, וְיְהִיָּה שָׁר שָׁל הַסְּפָרִים, אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת מְאֵתִים וְחֲמִשִּׁים שָׁרִים, זֶה לֹא יְהִיָּה בְּעֵינָהּ, כָּל אֶחָד יִקְבֹּל חֲמִשִּׁים אֶלְפֵי שְׁקָל בַּחֲדָשׁ, אִזּוּ בָּאוּ מְאֵתִים חֲמִשִּׁים אִישׁ, רוּצִים גַּם אֲנַחְנוּ תִּיקִים, לְמָה לֹא מְגִיעַ לָנוּ?! אַבָּל, הֵם לֹא אָמְרוּ שְׁיִמוֹתוֹ, הֵם לֹא אָמְרוּ לְמֹשֶׁה: תְּמוֹת כְּבֹר, מְסַפִּיק, דִּי. [אלא] אָמְרוּ: רוּצִים תִּיקִים, רוּצִים לְהִיּוֹת חֲבֵרִים בְּמִמְשָׁלָה, חֲבֵרִים בְּכַנְסֵת, ו"מְדוּעַ תִּתְנַשְׂאוּ" [בַּמְדַּבֵּר טו, ג], אֶת כָּל הַתִּיקִים לְקַחְתָּם, תִּשְׁאִירוּ לְעוֹד מִיִּשְׁהוּ, שְׁיִהִיָּה לָכֶם עֵינֵי טוֹבָה.

דָּתָן וְאַבְיָרָם אָמְרוּ [לְמֹשֶׁה וְאֶהְרֵן:] לְמָה אַתֶּם בְּגִאוּהָ, לוֹקָחִים לָכֶם אֶת כָּל הַתְּפִקִידִים, אֶת כָּל הַתִּיקִים אַתֶּם לוֹקָחִים, אֶת שָׁר הַבְּטָחוֹן וְשָׁר הַכְּהֵנָה וְשָׁר הַמְּשַׁפְּטִים, כָּל אֶחָד מִחֲזִיק עֲשָׂרָה תִיקִים בִּיד, תַּעֲזֹבוּ אֶת זֶה, [יש] מְאֵתִים חֲמִשִּׁים אִישׁ, רוּצִים לְהַתְחַלֵּק בְּכָל הַתִּיקִים, יְהִיָּה מְאֵתִים חֲמִשִּׁים תִּיקִים, [יהיָה] שָׁר

אִזּוּ דָּתָן וְאַבְיָרָם בְּסוּךְ הַכָּל רָצוּ תִיק, תִּיק בְּמִשְׁטָרָה, תִּיק בְּעֵזָה, תִּיק בְּרַפִּיחַ, תִּיק בְּחֶאֱן יוֹנֵס, כָּל אֶחָד יִקְבֹּל תִּיק, כָּל אֶחָד מְקַבֵּל תִּיק. תִּרְצוּ לְאָכַל אֶכָּל? תִּסְעוּ לַעֲזָה — שָׁם אֶפְשָׁר לְאָכַל אֶת כָּל

מְרָאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

בְּסוּף הָאֶלְפֵי הַשָּׁשִׁי.

בְּאֵמֶת בְּעוֹד מְאֵתִים, רַק בְּעוֹד מְאֵתִים, רַק

הַאֲכֹל. אִז מְדַבְּרִים עַל זֶה שְׁמָה
הַפְּרוּשׁ שֶׁנִּדְבַּ וְאֲבִיהוּא אֹמְרִים
"מְתִי יָמוּתוּ כָּבֵר — שְׂיָמוּתוֹ
כָּבֵר". לִכֵּן מִפְּסִיקִים [עַם פְּרָשִׁיּוֹת
תְּזַרְיעַ מְצַרְעַ].

אִז מָה הֵם אָמְרוּ? מִסְּבִיר
הַ"עֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת" זֶה הוֹלֵךְ עַל
פָּרֶק כ"ד פְּסוּק א', פָּרֶק כ"ד
פְּסוּק א' בְּשִׁמּוֹת, כְּתוּב "וַיַּעַל
מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן ⁽¹⁾נִדְּב וְאֲבִיהוּא
וְשִׁבְעִים ^(אִישׁ) מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל",
כֻּלָּם הִלְכוּ לְאֵט לְאֵט, לֹא כְמוֹ
שׁוּבוֹ בָּנִים, כְּמוֹ בְּתַחֲרוֹת, וְזֶה
דוֹחֵף אֶת הַהוּא. כְּתוּב שְׁלַעֲתִיד
לְבֹא⁶, רַש"י אֹמֵר: "וְתַקְרִבוֹן
אֵלַי כְּלַכֶּם" [דְּבָרִים א, כב] —
בְּעֶרְבוּכֵיָא, כָּל אֶחָד דְּחָף אֶת
הַשְּׁנִי. אֲצֵל הַזִּקְנִים אֵף אֶחָד לֹא
דְּחָף אֶת הַשְּׁנִי, כֻּלָּם הִלְכוּ לְאֵט
לְאֵט, בְּנִמוּס, לֶאֱנָן הוֹלְכִים? לְהֵר
סִינֵי, לְקַבֵּל תּוֹרָה. יוֹצֵאת בֵּת קוֹל
"שִׁבְעִים זִקְנִים, לְעֶצֶר! לְעֶצֶר!"
זֶה 3 קִילוֹמֶטֶר מִהַמְחַנָּה, זֶה

לְלַכְתָּ שְׁלֹשׁ פְּרָסָאוֹת, שְׁלֹשׁ
פְּרָסָאוֹת זֶה 15 קִילוֹמֶטֶר, 3 כְּפוּל
5 זֶה 15 קִילוֹמֶטֶר, 15 קִילוֹמֶטֶר
צְרִיכִים לְלַכְתָּ. יוֹצֵאת בֵּת קוֹל
"אַתֶּם תִּשְׁאַרוּ כֹּאן! — שִׁבְעִים
זִקְנִים". אִז נִדְּב וְאֲבִיהוּא
שְׁמַחִים, הֵם הוֹלְכִים עִם הָאֲבֹא,
עִם הַדּוֹד, הִיָּה לָהֶם דּוֹד חֲמוּד,
מְתוּק, קָרָאוּ לוֹ "מֹשֶׁה,
מוֹיֶשֶׁה" לֵה", דּוֹד מְאֹד חֲמוּד, אִז
הֵם הִלְכוּ עִם הַדּוֹד עִם הָאֲבֹא,
וְהֵם הוֹלְכִים, יוֹצֵאת בֵּת קוֹל
"נִדְּב וְאֲבִיהוּא, לְעֶצֶר!, דִּי,
הִלְכְתֶּם עוֹד קִילוֹמֶטֶר, דִּי!".
רָאוּ: מִי הוֹלֵךְ? מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן!
לֶאֱנָן הוֹלְכִים? לְשָׁמַיִם! עוֹלִים
לְשָׁמַיִם לְקַבֵּל תּוֹרָה. אוּה אֲבֹא
שְׁלָנוּ עוֹלָה לְשָׁמַיִם עִם מֹשֶׁה
רַבִּינוּ, הֵם כָּבֵר לֹא יִרְדּוּ, מָה
פְּתָאם שְׁהֵם יִרְדּוּ.

הַרְבֵּיה אָמַר: הֵייתִי בְּשָׁמַיִם — זֶה
הִיָּה תַק"ע — לֹא רְצִיתִי לְרַדֵּת
בְּשׁוּם אֲפִן! ⁷ בְּסוּף מָה, שְׁהוּא

מוראי מקומות והערות

⁶ עבודה זרה ב, ע"א

דרש רבי חנינא בר פפא ואיתמא רב שמלאי
לעתיד לבא מביא הקדוש ברוך הוא ספר תורה
[ומניחו] בחיקו ואומר למי שעסק בה יבא
ויטול שכרו מיד מתקבצין ובאין עובדי כוכבים
בערבוביא שנואמר כל הגוים נקבצו יחדו [וגו']
אמר להם הקדוש ברוך הוא אל תכנסו לפני

בערבוביא אלא תכנס כל אומה ואומה

⁷ חיי מוהר"ן - אות פד

(ד) מה שספך קדם ראש השנה תקס"ט סוף
קנין תקס"ח ובאותו העת הביא לו השוחט
מטעפליק פסא נפלאה:
וסמוך לזה ספר זאת שראה במראה או בחלום
שהביאו לו פסא, והיה אש סביבה. והלכו כל

רְאֵה אֶת הַכֶּסֶף עִם כָּל הַשְּׂדוּכִים. כָּל הַשְּׂדוּכִים זֶה רַק רַבְּנוּ, רַבְּנוּ [ראוה?] שְׂדוּכִים עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, אֶת כָּל הַשְּׂדוּכִים שֶׁל כָּל בְּנֵי תַּמּוּתָה עַד סוּף הַדּוֹרוֹת, עַד שְׂבִיא מְשִׁיחַ.

אָדָם עוֹשֶׂה שְׂדוּף — שְׂגִיד אֲבִיכָה "בְּזִכּוֹת רַבִּי נַחֲמָן", שְׂגִיד אֲבִיכָה דְּבַר תּוֹרָה בְּשְׂדוּף, לֹא שְׂטִיּוֹת, מְדַבְּרִים שְׂטִיּוֹת וְלֹא מְבִינִים לָמָּה שְׂדוּכִים מִתְּפָרְקִים, אִזּוֹ מִחֲפָזִים 'עֲצוֹת'... תְּגִיד דְּבַר תּוֹרָה, הָאֲשֶׁה רוֹצֵה לְשַׁמֵּעַ דְּבַר

מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

אֶחָד מֵצֵא שֶׁם וְרָאָה בַּת זְוִגוֹ. וּמֵאַחַר שֶׁבְּיָמִים הַקּוֹדְמִים לְמִדְתִּי, נָפַל בְּדַעְתִּי שֶׁפְּסוּק (דְּנִיאֵל ז'), "פְּרִסְיָה שְׂבִיבִין דִּי נוּר" רֵאשִׁי תְּבוּת שְׂדוּכִין כִּי עַל יְדֵי הַכֶּסֶף נַעֲשִׂין שְׂדוּכִין כְּנִ"ל, גַּם פְּרִסְיָה רֵאשִׁי תְּבוּת רֵאשִׁי הַשְּׂנָה יוֹם כְּפֹר סְכוּת. וְעַל כֵּן בְּשִׁמְיִי עֲצָרַת זְוִיגָא דְּמִטְרוֹנִיתָא. וְשִׁאֲלַתִּי מַה יְהִיָּה פְּרִנְסְתִי וְאָמְרוּ לִי שִׁאֲהִיָּה שְׂדוּכִין וְהָאֵשׁ הַקִּיף סְבִיבֵי:

כִּי פְּאָמַת רֵאשִׁי הַשְּׂנָה הִיא טוֹבָה גְּדוּלָּה כִּי הוּא מוֹעֵד שֶׁהַלְּבַנָּה מִתְּכַסֶּה בּוֹ, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר (חֵלֶין ס ע"ב), הַכִּיאוּ עָלַי פְּפָרָה. וְהוּא טוֹבָה גְּדוּלָּה לְהַעוֹלָם, כִּי עַל יְדֵי זֶה אֲנִי כּוֹלֵין לְבַמָּשׁ פְּפָרָה בְּרֵאשִׁי הַשְּׂנָה:

⁸ עִירוּבִין ק, ע"ב

דְּאֵמַר רַבִּי חֵיִיא מֵאִי דְּכַתִּיב מִלְּפָנוּ מִבְּהַמּוֹת אֶרֶץ וּמַעוּף הַשְּׂמַיִם יַחְכַּמְנוּ מִלְּפָנוּ מִבְּהַמּוֹת זֹו פְּרִידָה שְׂכוּרְעָה וּמִשְׁתַּנֵּת מִיָּם וּמַעוּף הַשְּׂמַיִם יַחְכַּמְנוּ זֶה תְּרַנְגוּל שְׂמַפִּיִּים אֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן אֵילְמָלָא לֹא נִיתַנָּה תּוֹרָה הֵינֵנוּ לְמִדִּין צְנִיעוּת מִחַתוּל וְגוֹל מִנְמַלָּה וְעִרְיוֹת מִיוֹנָה דְּדָךְ אֶרֶץ מִתְּרַנְגוּל שְׂמַפִּיִּים וּמֵאִי מַפִּיִּים לֵה אֵמַר רַב

הַעוֹלָם אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטָף לְרֵאֲוִתָּהּ. וּכְשִׁחֲזָרוּ מִשָּׁם, אִזּוֹ תַּכְף נִתְקַשְּׂרוּ זֶה עִם זֶה וְנַעֲשֶׂה שְׂדוּכִים בְּיַנְיָהֶם. וְגַם כָּל מְנַהֲגֵי הַדּוֹר כָּלֵם הֵלְכוּ לְרֵאֲוִתָּהּ. וְשִׁאֲלַתִּי כְּמָה הִיא רְחוּקָה, וּמִפְּנֵי מַה תַּכְף נַעֲשׂוּ שְׂדוּכִים. וְהִלַּכְתִּי וְהִקְפַּתִּי סְבִיבֵם לֵילָף שָׁם:

וְשִׁמְעַתִּי שֶׁהוֹלֵךְ וּבָא רֵאשִׁי הַשְּׂנָה. וְהִיִּיתִי מְסַפֵּק אִם לְחֹזֵר אִם לְהַתְּעַבֵּב שָׁם, וְהִיִּיתִי נִבּוֹף בְּדַעְתִּי וְאֵמַרְתִּי בְּלִבִּי אִיךָ אֲשָׂאֵר כְּכָאן עַל רֵאשִׁי הַשְּׂנָה, וְאֵמַרְתִּי בְּדַעְתִּי לְכִי הַגּוֹף חֲלוּשׁ שִׁישׁ לִי לָמָּה לִי לְחֹזֵר וְהִיִּיתִי שָׁם:

וּבִאֲתִי לְהַכֶּסֶף וְרֵאֲוִיתִי שֶׁם רֵאשִׁי הַשְּׂנָה, רֵאשִׁי הַשְּׂנָה מְמֹשׁ. וְכֵן יוֹם כְּפֹר, יוֹם כְּפֹר מְמֹשׁ. וְכֵן סְכוּת, סְכוּת מְמֹשׁ. גַּם שְׂמַעְתִּי שֶׁהָיוּ צוֹעֲקִים (יִשְׁעִיָּה א), "חֲדָשִׁים וּמוֹעֲדֵיכֶם שִׁנְאַה נִפְשִׁי", מַה לָּכֶם לְדוֹן אֶת הַעוֹלָם, רֵאשִׁי הַשְּׂנָה בְּעֲצָמוֹ יִשְׁפֹּט. וּבְרָחוּ בְּלֵם עִם כָּל מְנַהֲגֵי הַדּוֹר בְּלֵם בְּרָחוּ:

וְרֵאֲוִיתִי שֶׁם שְׂהִיָּה חֲקוּק עַל הַכֶּסֶף כָּל צַדוּת שֶׁל כָּל בְּרוּאֵי עוֹלָם, וְכָל אֶחָד הֵיךָ חֲקוּק עִם בַּת זְוִיגוֹ אֲצִלוּ וּבְשִׁבְלֵי זֶה נַעֲשִׂין תַּכְף שְׂדוּכִים. כִּי כָּל

הַרְבֵּה בֵּין הַחֶפֶה — בֵּין ה"ה הַרִי
 אֶת מְקַדְשֵׁת לִי" לַחֶפֶה — לְקַח
 אֵיזָה שְׁעָתִים, אִז הוּא הַלֶּךְ דְּבַר
 עִם הַבְּחוּרִים, רָאָה שְׁכָלָם
 פְּגוּמִים. לֹא מִתְחַתְּנִים בְּשָׂבִיל
 הַיֵּצֵר הָרַע, מִתְחַתְּנִים בְּשָׂבִיל
 לְהַשְׁלִים אֶת הַבֵּית. כְּתוּב: מִי
 שָׂאִין לוֹ אִשָּׁה — אִין לוֹ עֲצָה,
 כִּכָּה כְּתוּב בְּסִנְהֶדְרִין דְּרַף כַּב
 עֲמוּד ב', אָדָם בְּלִי אִשָּׁה אִין לוֹ
 עֲצָה, אִין לוֹ, אִתָּה מְדַבֵּר אִם אָדָם
 אִין לוֹ אִשָּׁה — אִין לוֹ שְׂכָל, אִין
 לוֹ דַּעַת.

וְלָמָּה אִתָּה לֹא מִתְחַתֵּן? תְּגִיד
 אֵיזָה דְּבַר תּוֹרָה, תְּגִיד אֵיזָה מְלָה,
 אֵיזָה מְלוֹת עֲדוּד, אֵל תִּשְׁאַל
 אוֹתָהּ שְׁטִיּוֹת; אֵיזָה יֶאֱכֹטָה
 לְקִנּוּת וְאֵיזָה מְרַצְדָּס לְקִנּוּת
 וְאֵיזָה מָטוּס? אִז אֶמְרָתִי לוֹ
 לְנִסִּים, אִשְׁתּוֹ הִיא עוֹשֶׂה כָּל יוֹם
 שְׁעָה הַתְּבוּדָּדוּת, הִיא חִסֵּידָה שֶׁל
 הָרַב אָרוּשׁ, הִיא עוֹשֶׂה כָּל יוֹם

לֹא לּוֹמְדִים אֶת זֶה, אִם אָדָם
 שׁוּבוּ בָּנִים אִז בּוֹדָאֵי שְׁהוּא לֹא
 לְמַד אֶת זֶה, שֶׁם כְּתוּב שְׁאָדָם
 יֹאמֵר אֲנִי אֶקְנֶה לָךְ תְּכַשִּׁיטִים,
 אֲנִי אֶקְנֶה לָךְ עֲגִילִים, אֲנִי אֶקְנֶה
 לָךְ שְׂרָשָׂאוֹת עַד הָרֶצְפָּה,
 שְׂרָשָׂאוֹת יְהִלְמִים, מִסְּבִיר אֶת
 זֶה רַבְּנוֹ חֲנַנְאֵל וְרִשְׁ"י עַד כְּמָה
 קוֹנִים לְאִשָּׁה תְּכַשִּׁיטִים? לְפִי
 רִשְׁ"י — רַק עַד הַבְּרִפִּים, לְפִי
 רַבְּנוֹ חֲנַנְאֵל — עַד הָרֶצְפָּה⁹. אִז
 לְפָנֵי הַחֲתָנָה תִּרְאֶה לְלַמַּד אֶת זֶה,
 זֶה חֲשׁוּב. כִּי תִקְנֶה תְּכַשִּׁיטִים,
 תְּכַשִּׁיטִים עַד הָרֶצְפָּה לְפִי רַבְּנוֹ
 חֲנַנְאֵל, וְתְכַשִּׁיטִים עַד הַבְּרִפִּים
 לְפִי רִשְׁ"י, רִשְׁ"י אוֹמֵר מְעִיל עַד
 הַבְּרִפִּים, אִז כָּל אֶחָד צְרִיךְ לְדַעַת
 אֶת הָרִשְׁ"י הַזֶּה בְּעִרְוּבִין, אֶפְלוּ
 שְׂאֲנִי יוֹדַע שְׁשׁוּבוּ בָּנִים הֵם נִגְד
 עִרְוּבִין, נִגְד תְּעִרְוּבוֹת, הֵם לֹא
 רוֹצִים נְשׂוּאֵי תְעִרְכָּת, אֲכָל אֶת
 דְּרַף ק' חִיבִים לְלַמַּד, אִין הַנְּחָה.

❁ מִרְאֵי מִקוּמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

ואין אחת גזולת מאכל חברתה: ועריות מיונה -
 שאינו נזקק אלא לבת זוגו: זיגא - מלבוש
 שקורין קוט"ה: אי אית ליה - במה ליקח:
⁹ רבנו חננאל עירובין ק, ע"ב

דרך ארץ מתרגול שמפייס ומראה לתרגולות
 בכפנו דזוגא דכיפי עבידנא ליכי גדולים עד
 דמטו מאוניך עד לארעא. ונשבע לה אם תשיג
 ידו ולא יעשה לה יהי רצון דנשמטיה שונרא
 לרישיה דההוא תרגולא:

יהודה אמר רב הכי קאמר לה זביננא לך זיגא
 דמטו לך עד כרעך לכתר הכי אמר לה
 לישמטתיה לכרבלתיה דההוא תרגולא אי אית
 ליה ולא זביננא לך:

פירש רש"י: שמפייס - הולך ופושט כנפיו,
 והוא פיוס כדאמר לקמן, שאומר לה לקנות
 מלבוש שמגניע לארץ: צניעות מחתול - שאינו
 מטיל רעי בפני אדם, ומכסה צואתו: וגזל
 מנמלה - דכתב (משלי ו) (אגרה) בקיץ לחמה

תּוֹרָה עִם הָאִשָּׁה, אֶפְשָׁר לְדַבֵּר
 אֶתְּהָ שְׁעָה דְּבַרֵי תּוֹרָה, אֶפְשָׁר
 לַעֲשׂוֹת אֶתְּהָ שְׁעָה הַתְּבוּדָּוֹת,
 לְקַחַת אוֹתָהּ לְשָׂדֶה, אָדָם
 מִתַּחַתָּן, בַּחֲוָרִים מִתַּחַתָּנִים,
 בַּחֲוָרִים שֶׁהֵם בְּגִיל 17 כְּבוֹר, אָבֵל
 צָרִיכִים לְדַעַת אִם הֵם לֹא יִדְבְּרוּ
 דְּבַרֵי תּוֹרָה — אִזּוֹ זֶה מִתְּפָרֵק,
 הָאִשָּׁה רוֹצֶה לְשָׁמַע דְּבַרֵי תּוֹרָה,
 זֶה מֵה שְׁמַעֲנִין אוֹתָהּ, לֹא
 מְטוֹסִים וְלֹא יֶאֱכָטוֹת וְלֹא
 מְרַצְדִּים, זֶה לֹא מַעֲנִין אוֹתָהּ,
 הָאִשָּׁה רוֹצֶה לְשָׁמַע אִיזָה דְּבַר
 תּוֹרָה.

אִז עֲכָשִׁי אֲנַחְנוּ בְּנֶדֶב וְאֲבִיהוּא,
 זֶה לְבַד שְׁנָה שְׁלֵמָה זֶה לּוֹקַח, יֵשׁ
 15 דְּבָרִים. שֶׁהֵם דְּבָרוֹ לְשׁוֹן

הָרַע עַל מִשָּׁה.
 אִז מֵה הַלְּשׁוֹן
 הָרַע? אָמְרוּ
 "מִשָּׁה עוֹלָה
 לְשָׁמַיִם, אִז
 אֲנַחְנוּ נִנְהִיג
 אֶת הַדּוֹר. כִּי
 מִשָּׁה הוּא
 מִהַדּוֹר
 הַיֵּשׁוּן,

שְׁעָה הַתְּבוּדָּוֹת, הֵם גְּרִים
 בְּרָמוֹת. אֲנִי אֲמַרְתִּי לוֹ: תְּבֵא
 הַבֵּיתָהּ, אֲשַׁתְּךָ תִּרְצֶה מְטוֹס,
 תִּגִּיד לָהּ "בְּסֵדֶר", תְּבֵיא לָהּ מֵאָה
 פְּרוֹסֶפֶקְטִים שֶׁל מְטוֹס, עֲכָשִׁי
 שְׁהִיא תִתְחַיל לְבַחֵר, יִקַּח לָהּ
 שְׁנָה שְׁלֵמָה זֶה יִקַּח לָהּ, עַד
 שְׁהִיא תִתְחַלֵּיט אִיזָה מְטוֹס, וְאִז
 הִיא בְּאֵמֶת לְקַח לָהּ שְׁנָה שְׁלֵמָה,
 הִבִּיא לָהּ מֵאָה פְּרוֹסֶפֶקְטִים;
 מְטוֹס עִם שְׁבָעִים מְקוֹמוֹת, מְטוֹס
 עִם 12 מְקוֹמוֹת, עִם 20 מְקוֹמוֹת,
 בְּסוּף [הִיא אֲמָרָה:] אֲנִי רַק רוֹצֶה
 מְטוֹס עִם שְׁנֵי מְקוֹמוֹת — רַק אֲנִי
 וְאֶתְּהָ. אִז בְּעֵזְרַת ה', בְּעֵזְרַת ה',
 בְּסוּף הוּא לֹא קָנָה לָהּ מְטוֹס, הִיא
 כְּבוֹר שְׁכַחָה מִכָּל
 הַסְּפוֹר.

אָבֵל
 יֵשׁ
 מֵה
 לְדַבֵּר
 דְּבַרֵי

אֲנַחְנוּ מֵהַדוֹר הַחֲדָשׁ". הָאֶרֶץ
 אֹמֵר: שְׂאֵלָה שְׁנַכְנְסוּ לְאֶרֶץ, זֶה
 לֹא אֵלֶּה שְׂיִצְאוּ מִמִּצְרַיִם, יִצְאוּ
 מִמִּצְרַיִם נִשְׁמֹת שֶׁל יֵאָה, קָבְלוּ
 אֶת עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת, אֵלֶּה
 שְׁנַכְנְסִים לְאֶרֶץ זֶה רַחֵל, אֶרֶץ
 כְּנַעַן, אֶרֶץ כְּנַעַן זֶה רַחֵל, רַחֵל
 וְלֵאמֹר, אֵת כָּל זֶה לּוֹמְדִים עִם
 הָעֵץ חַיִּים בְּס"ח הוּא מְסָבִיר מֵה
 זֶה "מְרַגְלִים" מֵה זֶה "דוֹר דְּעָה",
 דוֹר שֶׁל הָאֶרֶץ, אֲנַחְנוּ נַכְנְסִים
 לְאֶרֶץ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַנְהִיג אֶת
 הָעָם לְפִי הַמַּחֲזִין הַחֲדָשִׁים, מִשֶּׁה
 זֶה מַחֲזִין אַחֲרֵים. הֵם לֹא דָּבְרוּ
 לְשׁוֹן הָרַע.

אֲבָל אִף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא
 מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר
 לְשׁוֹן הָרַע הוּא בְּכָלֵל לֹא יוֹדֵעַ
 שֶׁהוּא מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, הוּא
 חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מְדַבֵּר לְשׁוֹן טוֹב,
 לְכֵן עַל זֶה אֵין גְּאֵלָה, עַל לְשׁוֹן
 הָרַע אֵין גְּאֵלָה, עַל עֲבוּדָה זָרָה
 הִיָּה גְּאֵלָה, עַל עֲרִיּוֹת הִיָּה גְּאֵלָה,
 כִּי אָדָם יוֹדֵעַ עֲשִׂיתִי כְּכֹה עֲשִׂיתִי
 דְּבַר רַע, עִם אֵשֶׁת אִישׁ, עִם

אֲחֹתִי, אִזּוּ הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא עֹשֶׂה
 עֲבֵרָה — הוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה,
 הוּא עֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה — הוּא
 יוֹדֵעַ שֶׁהוּא עֹשֶׂה עֲבֵרָה. אֲבָל,
 לְשׁוֹן הָרַע — הוּא חוֹשֵׁב שֶׁזֶה
 לְשׁוֹן טוֹב, חוֹשֵׁב שֶׁזֶה לְשׁוֹן שֶׁל
 מִצְוָה, חוֹשֵׁב שֶׁעֲכָשִׁיו לְרַדֵּף
 מִיִּשְׁהוּ זֶה מִצְוָה, הוּא כֹּבֵד בְּטוֹחַ
 שֶׁזֶה מִצְוָה, לְעוֹלָם הוּא לֹא יַעֲשֶׂה
 תְּשׁוּבָה. אִזּוּ עַל זֶה אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא
 בְּדָף ט עֲמוּד ב' בְּיוֹמָא¹⁰ שְׁדוֹרוֹת
 רֵאשׁוֹנִים הַתְּגָלָה עוֹנָם —
 הַתְּגָלָה קָצָם, יָדְעוּ שֶׁעֲבָדוּ
 עֲבוּדָה זָרָה, יָדְעוּ שֶׁעֲבָרוּ עֲרִיּוֹת,
 אֲבָל דוֹרוֹת אַחֲרוֹנִים שֶׁזֶה שְׁנֵאת
 חָנָם. כָּל אָדָם שׁוֹמֵעַ לְשׁוֹן הָרַע,
 אָדָם שׁוֹמֵעַ לְשׁוֹן הָרַע — הוּא
 חַיִּב לְהֵאֱמִין, לֹא יַעֲזוֹר לוֹ שׁוֹם
 דְּבַר, הֵכִי טוֹב לֹא לְשׁוֹמֵעַ בְּכָלֵל,
 אִם הוּא כֹּבֵד שְׁמַע — הוּא אֲבוּד,
 אִזּוּ הוּא יִצְטָרֵךְ לְעֵבֵר עוֹד מֵאָה
 גְּלִגּוּלִים, לֹא יַעֲזוֹר לוֹ.

אִזּוּ אוֹתוֹ הַדְּבַר אֵלֵי עוֹזֵר, הוּא הִיָּה
 בְּטוֹחַ שֶׁאֲבָרְהֶם טוֹעָה, לֹא הִיָּה
 לוֹ שׁוֹם סֶפֶק. אֵשֶׁה אַחַת כְּשֶׁרָה

❁ מֵרֵאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת ❁

עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה וּבִמְצוֹת וּגְמִילוֹת חֲסָדִים מִפְּנֵי
 מֵה חָרַב מִפְּנֵי שְׁהִיתָה בּוֹ שְׁנֵאת חָנָם לְלַמֵּד
 שֶׁשְׁקוּלָה שְׁנֵאת חָנָם כִּגְדֵי שֶׁלֶשׁ עֲבִירוֹת
 עֲבוּדָה זָרָה גְלוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דַּמִּים:

¹⁰ יוֹמָא ט, ע"ב

מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי מֵה חָרַב מִפְּנֵי שֶׁלֶשׁ
 דְּבָרִים שְׁהִיוּ בּוֹ עֲבוּדָה זָרָה וְגְלוּי עֲרִיּוֹת
 וּשְׁפִיכוֹת דַּמִּים ... אֲבָל מִקְדָּשׁ שְׁנֵי שְׁהִיוּ

אָלף רבוא, אָלף רבוא, מאתים ששים אָלף רבוא, אָלף רבוא זה מליון.

"רכב אלהים רבתיים אלפי שנאן" (תהלים סח, יח), אז "רבתיים" זה עשרים מליון, הגמרא אומרת שעשרים אָלף פחות אלפים זה שמונה עשרה אָלף, [-] זה 18, ויש אומרים שהיה 22 אָלף מרפכות, 122 אָלף מרפכות, היה צריך להיות 600,000 מרפכות — ששים רבוא, אבל מכיון שחטאו בעגל אז רק נשארו 122,000 מרפכות.

כל מרפכה זה מיכאל גבריאל נוריאל רפאל, כל אחד הולך עם ארבעה מלאכים שמלויים אותו, כל אחד, כל אחד הולך בכל צעד ושעל, אדם ישב בספכה אז כל המרפכה מלוגה אותו כל השנה. אדם אומר לפני השנה "מימיני מיכאל משמאלי גבריאל מלפני אוריאל מאחורי רפאל ועל ראשי שכינת אל", כל אדם צריך לראות שכינת אל, כל אחד צריך לראות את השכינה הקדושה, וכל אשה ראתה את השכינה.

היו שש מאות אָלף נביאות, כתוב [שיר השירים ד, יא]: "נפת

בתוך מליון בנות, איך הוא ימצא אותה?! מה, הוא יביא אותה לרופא?! מה הוא יעשה כאן. אברהם אמר לו: "מלאכי ילך לפניך", האשה הראשונה שתפגש — זה השדוף. כי אדם צריך לדעת שהאשה הראשונה שהוא פוגש — זה השדוף! הוא מחפש לו עוד שדוכים אז הוא רק יפל מהפח אל הפחת, אמר את זה רב אליה לאפיאן, אמר לנו את זה בכפר חסידים: האשה הראשונה שפוגשים — תגמרו, השניה — זה כבר לא השדוף שלה, השדוף זה הראשונה, תגיד איזה דבר תורה תגיד משהו, אל תדבר שטיות בפגישה, תגיד דבר תורה אז השדוף ילך, השדוף יצליח.

אז עכשיו אברהם אומר לאליעזר: תמצא שדוף [ליצחק], תלך. [שואל אליעזר]: לאיפה אני אלך? לחרן? וחרון מזה; איך אפשר לעבר, הרגנו שני מליארד שש מאות מליון, אדם רצח שני מליארד שש מאות מליון. (אתה כמה רצחת? תודה, עשרים? אתה עשור? ...) והוא רצח שני מליארד שש מאות מליון, רצח מאתים ששים

הַסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ [בְּאוֹתָם 22 שָׁנִים],
הוּא לְבַשׁ שֶׁק וְאַפֵּר, לְכֵן [-]
עוֹלָם, בְּמָקוֹם לְשִׁמְח וְלִרְקָד,
מְכָרוּ אֶת הַבֵּן שְׁלֵף — תִּרְקָד.

הַרְבֵּה מִבְּעֶלְזָא לְקַחוּ אֶת הַבֵּן
שְׁלוֹ לְתוֹךְ הָאֵשׁ, שָׂרְפוּ אוֹתוֹ, בְּנוֹ
נִכְנָס לְרֵאוֹת אֵיפֶה אָבָא שְׁלוֹ, [-]
מִהָאָבָא שְׁלוֹ, בְּסוּף הַנְּאָצִים זִרְקוּ
אוֹתוֹ חַי [לֵאשׁ], הוּא הַתְּחִיל
לִרְקָד, [הוּא אָמַר:] "הַעֲלִיתִי קְרָבָן
לֵה", קְרָבָן עוֹלָה לֵה".

וְאוֹתוֹ דְּבָר הָיָה לְרַב
מִשְׁקוֹבְסָקִי, הָרַב מִשְׁקוֹבְסָקִי
מִ"כְּנֶסֶת חִזְקִיָּהוּ", אִז כְּתוּב
בְּסֻלּוֹן אֶת הַשְּׁלֵט שְׁלוֹ —
"חִזְקִיָּהוּ מִשְׁקוֹבְסָקִי", רַבִּי
רַפְּאֵל אֶלְיָהוּ, הוּא נִפְטָר בְּכ'
טַבַּת, הֵייתִי בְּלוּיָה שְׁלוֹ, בְּכ'
טַבַּת, שְׁל הָרַב מִשְׁקוֹבְסָקִי,
שֶׁהוּא בָּנָה אֶת "כְּנֶסֶת חִזְקִיָּהוּ",
אִז הוּא זָכָה, אִז הוּא כּוֹתֵב שֶׁם
"זְכִיתִי שְׁחַמְשָׁה מֵהַבְּנִים שְׁלִי
נִעְקְדוּ עַל קְדוּשַׁת ה', זְכִיתִי!
זְכִיתִי".

כִּי אֵלֶּה שֶׁהֲלָכוּ עַל קְדוּשַׁת ה' —
הֵם זָכוּ, לֹא אֵלֶּה שֶׁנִּשְׁאַרוּ בְּחַיִּים,
אֵלֶּה שֶׁנִּשְׁאַרוּ בְּחַיִּים זֶה רַק
שֶׁנִּדְעָ מֵה עֶבֶר עֲלֵיהֶם, אֵיזָה

תִּטְפְּנָה שְׁפֹתֵיךָ כְּלָה" — שֶׁשׁ
מֵאוֹת אֶלֶף נְבִיאוֹת, כָּל אִשָּׁה
הֵייתָ פֶּעַם נְבִיאָה, כָּל אִשָּׁה. וְלֵכֵן
שָׂמוּ אֶת אֲשֶׁר בְּחֶרֶם, הַשֵּׁם הַכִּי
גָדוֹל זֶה אֲשֶׁר, "כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת"
[בְּרֵאשִׁית ל, ג], בְּאֲשֶׁר לֹא הָיָה נְדוּת,
לֹא הָיָה כְּלוּם, אֲשֶׁר הָיָה שְׁבֹט
הַכִּי זָךְ, הַכִּי טְהוֹר, כָּלֵם הַתְּחַתְּנוּ
רַק עִם אֲשֶׁר — כָּל הַמְּלָכִים, כָּל
הַכְּהֵנִים, רַק עִם אֲשֶׁר. אָדָם צָרִיךְ
לְהִיֹּת תָּמִיד זָךְ וְטְהוֹר כְּמוֹ אֲשֶׁר,

"בְּרוּךְ מִבְּנֵי אֲשֶׁר" [דְּבָרִים ל, כד],
בְּסוּף שָׂמוּ אוֹתוֹ בְּחֶרֶם עִם שְׂרַח,
כִּי מֵה אֶת מְסַפֵּר כְּאֵלֶּה
סְפוּרִים!?! זֶה עָשׂוּ חֶרֶם עִם
הַשְּׂכִינָה שְׁלֵא מְגָלִים, שְׂיָבָא
אֵיזָה כּוּשִׁי וְיִגְלָה, יָבֵא אֵיזָה
מִיִּשְׁהוּ וְיִגְלָה, אֶתֶם לֹא מְגָלִים,
מִי שְׂיִגְלָה יָמוֹת עַל הַמָּקוֹם, כִּי
מֵה 22 שָׁנָה אֶתֶם לֹא מְגָלִים לִי?
אֶת לֹא מְגָלָה לִי?! שְׂרַח מְסָרָה
אֶת הַנֶּפֶשׁ, הִיא הֵייתָ בְּסַפְּנַת
נְפֹשׁוֹת, הִיא הֵייתָ יְכוּלָה לְמוֹת
בְּאוֹתָהּ שְׁנִיָּה, [כִּי מִהַקְּפָדָה קָלָה שֶׁל
יַעֲקֹב הָיוּ מֵתִים עַל הַמָּקוֹם, וְהָיָה מִקְפִּיד עֲלֶיהָ
בְּאִמְרוֹ:] אִז אֵיזָה נִכְבְּדָה אֶתֶם, 22 שָׁנָה
אֶת לֹא מְגָלָה לִי שְׂיִוִּסֵּף חַי!?!
אֵיךְ יְכַלֵּת לְרֵאוֹת אוֹתִי יוֹשֵׁב עַל
הָאָרֶץ וּבּוֹכָה!?! הַשְּׂכִינָה

אתם הנאצים האמתיים", ככה אומרים על היהודים בכל העולם כלו עכשיו, לא יודעים אם להפנס לרפיח, פי כל העולם נגד, ולא יודעים איך גלף נגד כל העולם.

ואנחנו — זה לא שיף אלינו, אנחנו יש לנו לגמר את הפרשה, אותנו מענין מה קורה עם נדב ואביהוא, למה הם נשרפו, מה הם חטאו, בקרבתם לפני ה', לכל אחד יש... יורדת אש מהשמים, לקרא את הרש"י, הם אמרו למשה: מה עשית לא יורדת אש, הבטחת שתד אש, איפה האש? אפלו אהרן כבר מקפיד על משה; אתה רק בישת אותי, אתה רק, תראה מה עשית לי. כל זה זה רש"י פשוט, זה רש"י פשוט.

אנחנו עכשיו קראנו על נדב ואביהוא, יש כזה שבת ארפה, להבין מה קורה עם נדב ואביהוא. שמועה אומר [לאהרו]: "יותר גדולים ממני וממך". מה, משה מדבר כן שטיות? מדבר בגזמאות? מה, משה הוא למד משובו בנים שהכל זה גזמאות? אז אומר משה לאהרן "כן, יותר גדולים ממני וממך, בטח". כי

מכות הם קבלו, איך חתכו להם את הידים, את הרגלים, את האצבעות חתכו להם, הוציאו להם את העינים. היטלר אמר לעשות להם את כל הענויים שבועולם עד ששורפים אותם, שכבר לא ישאר זכר מהעם הזה; "זה עם כזה — עם של רוצחים, תראו מה שהם עושים בעזה, ועכשיו רוצים לעשות את זה ברפיח". והעולם מתקומם, הפגנות בכל האוניברסיטאות; "תפסקו לרצח אנשים, הנאצים צדקו שזה עם של רוצחים, מה זה, צריכים לחסל אותם, היטלר צדק". עושים הפגנות בכל אמריקה, אף אחד לא עוצר את זה, אף אחד. אומרים שם לנשיאים של המוסדות: יאללה תתפכחו כבר, תראו מה שעושים ליהודים, משתלטים על בנינים, שוברים את כל הרהיטים, זה שובו בנים מארגנים את זה, היהודים מארגנים את זה, יהודים שמאלניים מארגנים את הפגנות האלה, וזה בכל אמריקה, [1] "מה אתם עושים לערביים האמללים, אתם זה הנאצים, אתם היורשים של הנאצים, אתם גלגול של נאצים,

אֲחֵרֵי זֶה יֵשׁ שְׁעוֹר, הַשְׁעוֹר הַזֶּה תְּמִיד דְּקָה, הַיּוֹם הַפְּסָקְנוּ בַּחֲל הַמוֹעֵד, בְּגַלֵּל הַסְּפִירָה, עֲכָשְׁיו אֲנַחְנוּ נִתְחִיל לְחַדֵּשׁ אֶת הַשְּׁעוּרִים, לְחַדֵּשׁ אֶת הַשְּׁעוּרִים, אוֹלֵי זֶה יַעֲזֹר שִׁיתְחִילוּ לְלַמֵּד קִצָּת מִה זֶה נִדְּב וְאִבִּיהוּא, זֶה יִתְחִיל לְעַנְיָן. לְמָה הֵם אוֹמְרִים "שֶׁכָּבֵר יְמוּתוֹ"?!

מִלֵּא עָשׂוּ אוֹמֵר "שְׂאֲבָא כָּבֵר יְמוּת, יִמַּח שְׁמוֹ אֲבָא כְּזֵה, אִיזָה אֲבָא יֵשׁ לִי — גָּנַב לִי אֶת הַבְּרִכּוֹת, רַמָּה אוֹתִי", "בְּמַרְמָה" כְּתוּב [בְּרֵאשִׁית כו, לה]. "בְּמַרְמָה" זֶה גִּימְטְרִיא "אֶפִּיקוֹמָן", "בְּמַרְמָה" זֶה 287, פְּסָפֵס אֶת הָאֶפִּיקוֹמָן. לְמָה? כִּי הוּא קָשֶׁר צְבִיִּים, עָשׂוּ יָדַע לְצוּד צְבִיִּים, בְּסוּף הוּא הִבִּיא [בְּמָקוֹם כַּהֵמָּה כְּשֶׁרָה] כָּלֵב אוֹמֵר הַתְּרַגּוּם, [כִּי] הוּא רָצָה לְצוּד צְבִיִּים, אִז כָּל שְׁעָה הוּא צָד עוֹד צְבִי וְעוֹד צְבִי, קָשֶׁר אוֹתוֹ, אִז בָּא גְבַרִיאֵל וְהִתִּיר אֶת הַקְּשָׁרִים, עַד שֶׁבִסּוּף נִשְׁאַר לוֹ צְבִי אֶחָד בְּקִשִׁי, גַּם זֶה לֹא נִשְׁאַר, [א עשׂו] הִבִּיא כָּלֵב, בְּסוּף הַגִּיעַ, פְּסָפֵס אֶת הָאֶפִּיקוֹמָן, פְּסָפֵס אֶת הָאֶפִּיקוֹמָן. שְׁלֵא תַּפְּסָפֵס אֶת הָאֶפִּיקוֹמָן אֲנִי מִזְהִיר אֶתְכֶם, אֶתֶם רְצִיתֶם לְבָרַח

הֵם הָיוּ בְּאֶתְגְּלִיא וּמִשָּׁה הָיָה בְּאֶתְכַסְיָא, אֲצֵל מִשָּׁה לֹא רָאוּ שׁוּם תּוֹרָה, אֲצֵל הַרְבֵּה לֹא רָאוּ שׁוּם תּוֹרָה, הוּא [-], תַּקְפָּצוּ בְּתַפְּלָה, תִּתְעוֹרְרוּ בְּתַפְּלָה, אֲבָל אֲצֵל הַרְבֵּה לֹא רָאוּ שׁוּם תּוֹרָה אֲצֵל הַרְבֵּה, הָיוּ צְדִיקִים שְׁלֵא רָאוּ אֲצֵלֶם תְּנוּעָה.

וּכְשֶׁכֵּלֶם צָעְקוּ בַּיָּם, הָאֲנִיָּה הִלְכָה לְטָבַע, לְהַשְׁכֵּר, וּכְלָם צָעְקוּ וְאָמְרוּ סְלִיחוֹת, בְּכוּ, צָרְחוֹת עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, אֲנִיָּה שְׁלָמָה בְּאֶרֶץ 30 מֵטֵר, הִיא כָּבֵר עוֹמְדָת לְהַתְּרַסֵּק, כָּלֶם בּוֹכִים. הַרְבֵּה אָמַר: תִּתְחִילוּ בְּנִגּוּנִים, תִּתְחִילוּ בְּשִׁירִים.

"כְּשׁוֹפֵר הָרֵם קוֹלְךָ" [יִשְׁעֵיהוֹנָה, א], שׁוֹפֵר זֶה נִגּוּנִים הַרְבֵּה אוֹמֵר בְּתוֹרָה ח', כְּשׁוֹפֵר זֶה כְּפּוֹל שְׁלוֹשׁ רְבּוּעַ, פ' זֶה פ' שׁוֹט כ' זֶה כְּפּוֹל ש' זֶה שְׁלוֹשׁ ר' זֶה רְבּוּעַ, עֲכָשְׁיו זֶה קוֹלוֹת הַנְּגִינָה 72 נִימָן, 72 קוֹלוֹת נִגְינָה, הַרְבֵּה אוֹמֵר הַכֹּל זֶה רַק נִגּוּנִים, זֶה רַק שִׁירִים. אֲנָשִׁים רוֹאִים שִׁירִים — בּוֹרְחִים, כָּל הַתְּפִלָּה זֶה רְבַע שְׁעָה, מ"בְּרָכוֹ" עַד שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה זֶה רְבַע שְׁעָה, זֶה כָּל הַתְּפִלָּה, אֲחֵרֵי זֶה יֵשׁ נִגּוּנִים

תַּתְּחִיל לְלַמֵּד גְּמָרָא, קוֹדֵם שְׁאֲנִי יַדַּע מְשָׁנָה בְּרוּרָה, לְדַעַת אֶת הַהֲלָכוֹת, הַהֲלָכוֹת שֶׁבַת, הַלְּכוֹת בְּרָכוֹת, הַלְּכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה. לְדַעַת הַלְּכוֹת פְּשוּטוֹת, לְדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת, 5:30 זֶה הַיַּנֵּץ, וּבִ-20:00 כְּבָר יִהְיֶה שְׁקִיעָה עוֹד מַעֲט, אֲזַ אֶפְשָׁר לְלַמֵּד 14 וְחֻצֵי שְׁעוֹת, וְאַחֲרֵי זֶה עוֹד שְׁעָה מַעֲרִיב, זֶה לֹא יוֹתֵר מִשְׁעָה כָּל הַמַּעֲרִיב, וְאַחֲרֵי זֶה אֶפְשָׁר לְלַמֵּד עַד 22:00, אֵינן מַה לִישׁוֹן לִפְנֵי 22:00 [וְצִוָּ גַם בְּעוֹד יוֹסֵף חַי הַלְּכוֹת לְרַבֵּנוּ הַבֵּן אִישׁ חַי הַלְּכוֹת שְׁנָה רִאשׁוֹנָה פְּרִשַׁת פְּקוּדֵי לִישׁוֹן רַק אַחֵר שְׁעָה אַחֲרֵי תַּפְלַת עֶרְבִית], מִ-22:00 עַד 6:00 זֶה 8 שְׁעוֹת, זֶה לְשִׁמוּנִים שְׁנָה, עַד 22:00 אֶפְשָׁר לְגַמֵּר אֶת כָּל הַשָּׁס, מִי שְׁלוֹמֵד עַד 22:00, יִכּוֹל לְלַמֵּד...

ר' חַיִּים קִנְיָבְסְקִי לָמַד שְׁנָה שְׁלֵמָה רַק אֶת הַפְּרָשָׁה, אֲזַ הִלְכוּ לְאַבָּא שְׁלוֹ [הַסְטִיפֶלְעֵר, ר' יַעֲקֹב יִשְׂרָאֵל קִנְיָבְסְקִי וְקָבְלוּ לִפְנֵינוּ:] "מָה, הוּא לֹא לוֹמֵד, הוּא לֹא בִישִׁיבָה, לֹא רוֹאִים אוֹתוֹ בְּכוֹלֵל", אֲזַ הוּא הִלֵּךְ לְבָרֵר "מָה קוֹרָה עִם הַבֵּן שְׁלִי", הַתְּבָרַר שֶׁהוּא סָגוּר 12 שְׁעוֹת וְהוּא לוֹמֵד אֶת כָּל

בְּאַמְצַע הַסֵּדֶר, אֲנִי זוֹכֵר, אֲזַ יַעֲקֹב בְּרַח בְּאַמְצַע, אֲבָל עָשׂוּ הַגִּיעַ דוֹקָא בְּזִמָּן, הָיָה יֶלֶד טוֹב, אֲבָל זֶה כְּבָר הָיָה אַחֲרֵי לַיַּל הַסֵּדֶר, זֶה הָיָה אַחֲרֵי אֶפִיקוּמָן, הַפְּסִיד אֶת הַכָּל.

הַכָּל זֶה אֶפִיקוּמָן, אֶפִיקוּמָן זֶה כָּל הַעֲשִׂירוֹת, כָּל הַמַּחֲזִין, זֶה כְּנֶגֶד קָרְבֵן פְּסַח, צְרִיכִים לְאָכַל שְׁנֵי זֵיתִים — קָרְבֵן פְּסַח וְחַגִּיגָה, כְּזֵית אֶחָד אוֹכְלִים "הַמוֹצִיא לְחֶם מִן הָאָרֶץ", כְּזֵית שְׁנֵי "עַל אֲכִילַת מִצָּה", וְאַחֲרֵי זֶה שְׁלִישֵׁי בְּ"כוֹרֶךְ", וַיֵּשׁ עוֹשִׁים שְׁנֵי "כוֹרֶךְ", פְּעַמִּים "כוֹרֶךְ", פְּעַמִּים כוֹרֶךְ אֲזַ אוֹכְלִין אֶפְלוּ שְׁנֵי זֵיתִים, אֲזַ צְרִיכִים לְלַמֵּד אֶת הַהֲגָדָה לִפְנֵי לַיַּל הַסֵּדֶר, לְהַבִּין, לְמָה.

וְהַרְמַב"ם אוֹמֵר לְשִׁתוֹת כּוֹס חֲמֻשִׁית, הַרְמַב"ם אוֹמֵר "וַיֵּשׁ כְּפֹאֵלָה נוֹהֲגִים לְשִׁתוֹת כּוֹס חֲמֻשִׁית, אֶת הַכּוֹס שֶׁל אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא", וְעַל זֶה אוֹמְרִים נִשְׁמַת. יֵשׁ בְּלֵי סוּף דְּבָרִים, אֶפְשָׁר לְלַמֵּד גַּם אֶת הַמְּשָׁנָה בְּרוּרָה.

דְּבַר רִאשׁוֹן זֶה מְשָׁנָה בְּרוּרָה, כְּשֶׁנִּכְנַסְתִּי לִישִׁיבָה אֲבָא שְׁלִי (?) אָמַר לִי "עַכְשָׁיו אַתָּה כְּבָר

הַפְּרוּשִׁים עַל הַפְּרָשָׁה. אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, דְּבָר רֵאשׁוֹן לְלַמֵּד אֶת כָּל הַפְּרוּשִׁים עַל הַפְּרָשָׁה, יָמִים כְּאֵלֶּה אַרְכִּים עֶכְשָׁיו, יָמִים כְּאֵלֶּה אַרְכִּים, בְּמָקוֹם לְהִיּוֹת כְּמוֹ גִּנְגְסֻטְרִים, בְּרִיוֹנִים, שְׂבֵאֲבָנִיקִים, פְּרֻחֲחִים, אִזּוּ יֵשׁ מֵהַ לַעֲשׂוֹת, זֶה יוֹתֵר מְעַנֵּן מִכָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם — לְלַמֵּד אֶת הַפְּרָשָׁה, יֵשׁ אֶלֶף קְשׁוּיֹת עַל כָּל פְּסוּק.

אִזּוּ דְּבַרְנוּ עַל אֱלִיעֶזֶר, שֶׁהִמְלִיחַ "אֵלִי" כְּתוּב בַּפֶּעַם הַשְּׁנֵינִי, הוּא חִזַּר עַל הַסְּפּוּר פְּעָמִים, וְעַל הַמִּשְׁכָּן חוֹזְרִים חֲמֵשׁ פְּעָמִים — עַל הַמִּשְׁכָּן, וְעַל אֱלִיעֶזֶר רַק פְּעָמִים, וְשִׁבְתָּ — אֵין בְּכֻלָּל בַּתּוֹרָה, בְּשׁוּבוֹ בְּנִים מִחֻקּוֹ אֶת זֶה, אֲנִי יוֹדֵעַ, מִחֻקּוֹ אֶת זֶה בְּמִיחָד, אֵין, כְּתוּב רַק "לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ" [שְׁמוֹת לֵה, ג], וְ"אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמָּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי" [שָׁם טו, כט], זֶה מֵהַ שֶׁכְּתוּב, וְ"בְּחֵרִישׁ וּבְקִצִּיר תִּשְׁבַּת" זֶה סוּף כִּי תִשָּׂא [לֵה, כא], אִזּוּ זֶה מִחֻלְקַת רַבִּי יִשְׁמַעֵאל וְרַבִּי עֲקִיבָא אִם זֶה עַל שְׁמִטָּה אוֹ עַל תּוֹסֶפֶת שְׁבֵת, אִזּוּ לְסַפֵּר, אִזּוּ עֶכְשָׁיו זֶה סְפִירַת הָעֵמֶר, אִזּוּ זֶה

חוּץ מִחֵרִישׁ שֶׁל מִצְוָה וְקִצִּיר שֶׁל מִצְוָה. אִזּוּ לְכֵן צוּעִיקִים "שְׂאֲבָעס, שְׂאֲבָעס, שְׂאֲבָעס", כִּי זֶה בְּאִמְצַע סְפִירַת הָעֵמֶר צוּעִיקִים כָּלֵם "שְׂאֲבָעס", כִּי רוֹאִים שְׂקוּצָרִים אֶת זֶה בְּשִׁבְתָּ, אִזּוּ צוּעִיקִים "שְׂאֲבָעס! שְׂאֲבָעס!", צָרִיכִים לְצַעֵק "שְׂאֲבָעס, שְׂאֲבָעס, שְׂאֲבָעס", וְאִזּוּ אַחֲרֵי שְׂצַעֵקוֹ "שְׂאֲבָעס" צוּעִיקִים "שְׁבֵת הַיּוֹם", אִזּוּ צוּעִיקִים, [-] הַכִּינוּ אֶת זֶה מִיּוֹם שֵׁשִׁי [-], אִם מִמִּחְרַת הַפֶּסַח, לְפִי הַפְּסוּקִים זֶה יוֹצֵא בַּיּוֹם רֵאשׁוֹן, אִם לַיִל הַסְּדֵר יוֹצֵא בְּשִׁבְתָּ, אִזּוּ אִם זֶה יוֹצֵא בְּעָרֵב שְׁבֵת, בְּעָרֵב שְׁבֵת זֶה לֹא יְכוּל לְהִיּוֹת כִּי "לֹא (אֲד"ו) [בְּד"ו] פֶּסַח וְלֹא אֲד"ו רֵאשׁוֹן", לְלַמֵּד הַלְכוֹת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ, שְׂעֵד [-] לְפִי הַרְמַב"ם עַד [-] זֶה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת [-] וְהַכֵּל, בְּשִׁמְטָה לֹא סוּמְכִים עַל זֶה אֲבָל בְּדָבָרִים אַחֲרִים אֶפְשָׁר לְסַמֵּךְ, זֶה נִקְרָא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

אִזּוּ עֶכְשָׁיו שְׂאֲלֵנוּ לְמָה "אֵלִי" כְּתוּב בַּפֶּעַם הַשְּׁנֵינִי וְלֹא בַּפֶּעַם הַרֵאשׁוֹנָה. אִזּוּ אוֹמֵר הַקּוֹצֵקֶעֶר: הוּא לֹא הִבִּין שְׂאֲבָרְהֵם צוּדֵק, אֲבָרְהֵם שׁוֹלַח אוֹתִי — בְּסֵדֶר,

הַלּוּחֹת נִשְׁבְּרוּת, הוּא רָאָה אֶת הָעֶגְלָה, הַפֶּל הוּא רוּאָה. הוּא אוֹמֵר: נִגְמַר אֶת הַשְּׂדוּף, בְּסוּף יֵצֵא עֶגְלָה, יֵצֵא הַכֹּל. אֲנִי אִמְרָתִי לְבַטֵּל אֶת הַשְּׂדוּף, אֲבָל הֵם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי — יֵצֵא עֶגְלָה, אֲנִי הֵייתִי מְאֹד נִגְדָה הַשְּׂדוּף, אֲבָל הֵם לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי, מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת, יֵצֵא עֶגְלָה, מָה אֲנִי אַעֲשֶׂה.

עַל כָּל פְּנִים, אִזְּהֵר אֶלֶי" הַשְּׂנִי זֶה מִרְאָה שֶׁהוּא רַק אַחֵר כִּי רָאָה אֶת הַטְּעוֹת שְׁלוֹ¹¹.

כִּשְׁהוּא רָאָה אֶת הַמִּים עוֹלִים לְקִרְאָתָהּ, וְהוּא רָאָה עָלֶיהָ אֲבָנִי כְּדָכְד, לְכֵן כְּתוּב תִּשַׁע פְּעָמִים "כְּד, כְּד, כְּד, כְּד", אוֹמֵר הַרְמ"ק: הוּא רָאָה אֲבָנִי כְּדָכְד! הוּא רָאָה אֲבָנִי כְּדָכְד, הוּא רָאָה הֵלֶה, הֵלֶה, הוּא רָאָה אֶת הַשְּׂכִינָה עָלֶיהָ, עֲמוּדָא דְנוּרָא הוּא רָאָה עָלֶיהָ. אִזְּפִתָאם הוּא רָאָה, הוּא אָמַר "זֶה הַבַּת שְׁחַפְּשֵׁתִי". אֲבָרְהָם אָמַר: "אֵתָהּ תִּמְצָא

הוּא שׁוֹלַח אוֹתִי לְמַכְלֵת וְאֲנִי אֶרְאֶה שְׂאִין, הוּא רוּצָה שְׂאִין יָבִיא לוֹ בְּמִבְּחָה שְׂאִין יָבִיא לוֹ זֶה — כְּבָר נִגְמַר הַבְּמִבְּחָה, כְּבָר אֶכְלוּ אֶת הַכֹּל לְפָנַי פֶּסַח, כְּבָר גָּמְרוּ אֶת כָּל הַבְּמִבְּחָה, בְּפֶסַח אֵין אֶכְלֵ אִזְ אֲנַחְנוּ אוֹכְלִים בְּמִבְּחָה, גָּמְרוּ אֶת הַבְּמִבְּחָה. אִזְּהוּ אוֹמֵר: לֹא, אוֹלִי נִשְׁאָר עוֹד שְׂקִית אַחֲרוֹנָה, הַיֵּלֶד בּוֹכָה. טוֹב, אֲנִי אֶלֶף, אֲנִי אֶרְאֶה לְךָ שְׂאִין. אִזְּאֶלֶי עֲזֹר אוֹמֵר: בְּסֹדֵר, אֲנִי אֶלֶף. וְלָכֵן הוּא לֹא כּוֹתֵב "אֶלֶי" בְּפֶעַם הָרֵאשׁוֹנָה, אֵין "אֶלֶי" בְּפֶעַם הָרֵאשׁוֹנָה, נִגְמַר הַסְּפֹר, מִחֲקוּ אֶת זֶה, מִחֲקוּ אֶת הו', מִיִּשְׁהוּ גִבֹּר אֶת הו', אֵין ו'. אִזְּבְּפֶעַם הָרֵאשׁוֹנָה כְּתוּב "אוֹלִי" עִם ו', כְּלוּמֵר; בְּאֵמַת אוֹלִי הִיא לֹא תִסְכֵּים. בְּסוּף [הַמְּשַׁדְּכָת] הִיא תִהְיֶה הַבַּת שְׁלִי, הוּא עֲשֶׂה כָּל מִינֵי שְׂטִיקִים, הוּא עֲשֶׂה כָּל... הוּא נֹסֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי קוּמְבִינּוֹת, כָּל מִינֵי שְׂטִיקִים לַעֲשׂוֹת שְׁזָה יִכְשִׁיל אֶת הַשְּׂדוּף. הוּא רָאָה אֶת עֲשׂוֹ, וְהוּא רָאָה אֶת

מִרְאֵי מְקוּמוֹת וְהַעֲרוֹת

לְאֶלֶי עֲזֹר, וְרַק אַחֵר שֶׁסָּגַר הַשְּׂדוּף עִם רִבְקָה, הַבֵּין אֶלֶי עֲזֹר שֶׁמִּלְכַתְחִילָה שְׂאֵלְתוּ לֹא הֵייתָה נִקְיָה, כְּפִי שְׂמורִינוּ הֵרַב אִמַר לְמַעֲלָה שְׂבַלְשׁוֹן הָרַע אִדָּם לֹא מִרְגִישׁ שֶׁהוּא חוּטֵא, כִּי כֵּן הוּא לֹא הָרִגִישׁ בְּתַחֲלִילָה שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בְּדַבָּר.

¹¹ [יִתְכֵן שְׂמורִינוּ הֵרַב מְבַאֵר כֵּן שֶׁהִסִּיבָה שְׂבַתְחִילָה כְּתוּב אוֹלִי וְרַק בְּפֶעַם הַשְּׂנִיָּה כְּתוּב אֵלִי חֶסֶר ו', הִיא שְׂבַתְחִילָה אֶלֶי עֲזֹר לֹא הָרִגִישׁ אֵין שְׂאֵלָה זֶה לֹא בִּאֵה מִמְקוֹם טְהוֹר, וְכֵן מִטְרַת הַשְּׂאֵלָה הִיא לְהִבְיָא אֶת אֲבָרְהָם שִׂיחָה אֶת בְּתוֹ

מְרַעִישִׁים פֹּה אֶת הַכֹּל, הֵעֲרַתֶּם אֶת הַתִּינוּקוֹת מֵהַשָּׁנָה, כָּבָר 19:00 בְּעָרֵב, כָּלֶם הוֹלְכִים לִישׁוֹן, בִּ-19:00 כָּלֶם בְּמִטּוֹת.

בְּסוֹף חֲטָפוּ אֶת אֲדָל, אָמְרוּ שְׁהַבְּשׂוּ הַכִּי טְעִים בְּעוֹלָם זֶה אֲדָל, קוֹרְאִים לָזֶה דְ-לִי-קָ-ט-ס, אָנִי טְעַמְתִּי, זֶה בְּאֵמַת דְּלִיקָטָס, זֶה כְּזֶה בְּשׂוּר טְעִים, אָנִי יִבִּיא אֶת זֶה אֲלֵיכֶם הַבֵּיתָה, הַבְּשׂוּר שֶׁל אֲדָל'ה זֶה הַבְּשׂוּר הַכִּי טְעִים בְּעוֹלָם. קָשְׁרוּ אוֹתָהּ לְעֵץ, הַדְּלִיקוּ מְדוּרָה. וְאַחֲרֵי זֶה גַם אֶת אֲבָא שְׁלָה לְקַחוּ, בְּסוֹף גַּם לְקַחוּ אֶת אֲבָא שְׁלָה, מִסְכֵּן, מַה הוּא אֲשֶׁם? ! מִיֵּלָא רוֹצִים אֶת הַבַּת שְׁלוֹ לְאָכֹל, אִז בְּסִדְר, תֵּאכְלוּ לְתֵאבּוֹן, מְתָר לְכֶם. אָבֹל גַּם אוֹתִי? ! מַה אָנִי אֲשֶׁם שְׁאָנִי אֲבָא שְׁלָה? ! לְקַחוּ גַם אֶת הָאֲבָא. וְהִיָּה שָׁם שְׁמֵשׁ מִסְכֵּן — ר' הָעֲרֵשׁ, מִסְכֵּן, אֲמַלְל, הוּא לֹא הִיָּה בְּעֵינֵינוּם בְּכֻלָּל, קָשְׁרוּ גַם אוֹתוֹ, גַּם אוֹתוֹ רְצוּ לְאָכֹל.

אִז רַבִּי הָעֲרֵשׁ אוֹמֵר לְבַעַל שָׁם טוֹב: "רַבֵּיהּ, וְאִס שְׁוִיגְסִטֵּעַ [= מְדוּעַ הִנְדֵּי שׁוֹתֵק] ? ! תֵּן צְעָקָה", [אוֹמֵר לוֹ הַבְּעַל שָׁם טוֹב:] "אֵיזָה צְעָקָה? ! הַמַּחֲזִין שְׁלִי הַסְתַּלְקוּ, נִשְׁאֲרֵתִי

אוֹתָהּ, תֵּלֵךְ ! מְלֹאכִי יִלְךְ לְפָנָיךְ ! אֵל תִּתְּבַלְבֵּל". אִם אָדָם לֹא מִתְּבַלְבֵּל, הוּא הוֹלֵךְ עִם הַצְּדִיק, אִז הוּא מוֹצֵא אֶת הַשְּׂדוּךְ שְׁלוֹ ! הוּא אוֹמֵר לָהּ, רַק דְּבַרֵי תוֹרָה הוּא דְּבַר.

וְאִז הִיא אָמְרָה "אֵלֶךְ" [בְּרֵאשִׁית כד, נח], אוֹמֵר הַבֵּן אִישׁ חַי: אָנִי לֹא נִשְׁאֲרֵת פֹּה שְׁנִיָּה, לֹא רַק 'כֵּן'. "כֵּן" זֶה כְּמוֹ בַל"ג, עֲמוּד א' בְּכָבָא קָמָא שְׂבָאִים הַפּוֹעֲלִים וְדוֹפְקִים עַל הַדְּלֵת [שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת], אֲפִשְׁר מִשְׁכֻּרַת, תְּבִיא כְּסָף, רוֹצִים כְּסָף, דְּבַר רֵאשׁוֹן רוֹצִים כְּסָף, תְּבִיא כְּסָף. הוּא אוֹמֵר "כֵּן, כֵּן, בְּסִדְר, יֵאֲלָהּ, מִסְפִּיק". [הֵם שְׁמַעוּ] "כֵּן" אִז הֵם נִכְנָסִים, אָבֹל לֹא אָמְרֵתִי "לְהַכְנִס", בָּא שׁוּר וְנִגַח אוֹתָם, זֶה הִיָּה שׁוּר שֶׁל שׁוּבוֹ בְּנִים, הוּא לְמַד בְּשׁוּבוֹ בְּנִים, הוּא הִיָּה גִנְגִסְטֵר כְּזֶה, קְנִיבֵל, הִיִּדִמְקַע, נִגַח אוֹתָם. אִז הוּא אוֹמֵר לָהֶם: לֹא, אָנִי הַתְּכּוֹנְתִי... אוֹמֵר הָרַמְבַּ"ם בְּהַלְכוֹת נְזִיקִין הַלְכוֹת נְזִיקֵי מְמוֹן פָּרֵק י', הוּא אוֹמֵר: לֹא, הוּא אָמֵר "כֵּן" — הַכּוֹנֵה שְׁ"שְׁמַעְתִּי אוֹתְכֶם, זֶה בְּסִדְר, כֵּן, הַבְּנֵתִי, תִּפְסִיקוּ לְדַפֵּק, דִּי, שְׁמַעְתִּי ! אַתֶּם

וגם הרב'ה ה'יה מהחטופים, אָדל ה'יתה מהחטופות, לא רצו לשחרר אותה, רצו 1500 מחבלים בשבילה, אז הבעל שם טוב לא הסכים, הבעל שם טוב ה'יה ימני, הם היו שמאלנים, הם רצו לתת בשבילה 1500 מחבלים, או [-] אפלו. אז על כל פנים זה ה'יה הבע'יה, ואז בא בלינקן ובידן ואמר... בסוף הוא ירד מ־1500 ל־1000, כָּכר יש "פריצת דָּרָךְ", הגענו ל"פריצת דָּרָךְ", נעשה את זה 1500 י'היה 1000, אז זה התקדמות אדירה, הודיעו בְּכָל התקשורת שהגיעו להתקדמות, במקום לתת על כל חטוף 1500 הגיעו לפשרה, ישראל גמישה, ישראל הורידה את הראש קצת, מתפשרים על 1000 מחבלים, רקודים בְּכָל המדינות, כָּכר 12 שעות רוקדים כָּכר. הנה, עם החמאס אפשר להתפשר, עם היהודים זה בע'יה, הם לא מוכנים, הם לא מוכנים לתת 1500 מחבלים בשביל חטוף... אז זה ה'יה 1500 בשביל אדל'ה.

וכשחטפו את הרב'ה רצו חמש אלף מחבלים, אמרו: "רבי

בלי מחין, אני קשור לעץ, מה אני יכול לעשות, רוצים לאכל אותי, אומרים שזה דליקטס". אז הבעל שם טוב אומר לר' הערש: "נו, אז אתה תצ'עק!". [ענה ר' הערש:] "איך אני יכול לצ'עק? ע'פו לי המחין, איך אני יכול לצ'עק?!" [אמר לו הבעל שם טוב:] "תגיד משהו! תצ'עק! מה אתה זוכר? אל"ף ביי"ת? אז תצ'עק אל"ף ביי"ת". [החל ר' הערש לצ'עק:] "אל"ף ביי"ת גימ"ל דל"ת ה"א ו"א"ו... פתאם שומעים את ה־ F.B.I. מגיע, הגיע ה־F.B.I., זה ה'יה ה־C.I.A, או ש... מרַכְבָּה עם ארבע סוסים, כָּלָה זָהָב, (ה'יה להם סמארטפון אני חושב, הם התביאו את זה מתחת לבגדים, התקשרו ל־F.B.I., הגיע ה־F.B.I.) — זה ה'יה אליהו הנביא, הוא חתך להם את החבלים, העלה אותם לאַנְיָה, הַאֲנְיָה הגיעה לאיסטנבול, לְכֵן מספרים את הספור בשביעי של פסח, זה ה'יה ביום השני של שביעי של פסח, שָׁנָה הַבָּאָה זה יצא בשבת, אז יש מה ללמד את הספור של הבעל שם טוב, לדעת, לְמָה קָשְׁרוּ אֶת אֲדֹלָיָה, לְמָה קָשְׁרוּ אֶת הבעל שם טוב.

אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֲיִהָ קֶפֶת רַבִּי מֵאִיר
 בַּעַל הַנֶּסֶס, הֲיִהָ מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל,
 בְּסוּף [-] לְקַחוּ אֶת זֶה לְעֶצְמָם.
 לְחַרְדִּים לֹא הִגִּיעָה אַגּוּרָה, זֶה
 הָיָה הַכֹּל אֲנָשִׁים חֲרָדִים שֶׁשָּׂמוּ
 אֶת זֶה, וְהֵם לְקַחוּ אֶת הַכֹּל
 לְעֶצְמָם, זֶה הַסְּפוּר הָאֲמִתִּי
 כִּפְשׁוּטוֹ. צְרִיכִים לְקַרֵּא אֶת כָּל
 הַסְּפוּרִים, יֵשׁ מֶה לְעֲשׂוֹת, יֵשׁ
 כְּזֶה יוֹם אַרְךָ, עֲכָשׂוּ הַשְּׁעָה
 22:00, צְרִיךְ לְדַעַת אֶת כָּל
 הַסְּפוּרִים מֶה עִם יִשְׂרָאֵל עֵבֶר,
 אִיזָה פְּגִיעוֹת מִהַצִּיּוֹנִים, לְקַחוּ
 אֶת הַכֶּסֶפִּים, אֶת הַמִּחְצִית
 הַשֶּׁקֶל", אֲנָשִׁים גּוֹעוּ פֶּה מֵרַעֵב.

הָרַב אַרְיֵה לְוִיִּן, הָרַב שֶׁל
 הָאֲסִירִים, הָרַב שֶׁל הַבַּיִת סֵהֶר,
 שֶׁלְּחוּ לוֹ כֶּסֶף מִחוּץ לְאֶרֶץ,
 הַגִּבְאִי, הֲיִהָ גִבְאִי חֲרָדִי, הוּא
 אָמַר: אֲנִי לֹא נוֹתֵן לָךְ אֶת הַכֶּסֶף
 [הִרְשִׁים עַל שֵׁם "אַרְיֵה לְוִיִּן"], אֲנִי רוֹצֵה
 לְבַדֵּק אִם אֵין עוֹד "אַרְיֵה לְוִיִּן",
 אוֹלֵי יֵשׁ שְׁנֵי "אַרְיֵה לְוִיִּן", מִי
 אוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ אֶחָד. הוּא אָמַר: הַבֵּן
 שְׁלִי גּוֹעַ מֵרַעֵב, הַבֵּן שְׁלִי תִינּוֹק
 בֶּן שְׁנָה, אֵין לִי אֲכָל בְּשִׁבְלִו. זֶה
 הֲיִהָ הַמִּצָּב כָּאֵן, כִּפְשׁוּטוֹ. הוּא
 אוֹמֵר: קֹדֶם אֲנִי אֵלֶךְ לְבַדֵּק. טוֹב,
 עַד שֶׁהוּא בּוֹדֵק עַד שֶׁהוּא בּוֹדֵק

נְחֻמָּן?! וּוְאִי! תַּפְסְנוּ אֶת רַבִּי
 נְחֻמָּן?! — רְצוּ חֲמַשׁ אֶלְף
 מִחֲבָלִים בְּשִׁבְלֵי הַרְבֵּה, בְּשִׁבְלֵי
 הַרְבֵּה חֲמַשׁ אֶלְף מִחֲבָלִים?
 מֵאִיפֹה יִהְיֶה חֲמַשׁ אֶלְף
 מִחֲבָלִים? — יֵשׁ מִחֲבָלִים
 בְּטָרְקִיָּה עֲצוּרִים, וּבְצַרְפֶּת, אֶת
 כָּל הַמִּחְבָּלִים בְּכָל הָעוֹלָם הֵם
 רוֹצִים, אִם זֶה רַבִּי נְחֻמָּן, כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ בְּנִסְיַעַת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל [-]
 רַבִּי נְחֻמָּן, [-] אֶת הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁל
 הַרְבֵּה אַחֲרֵי שֶׁזָּרְקוּ אוֹתוֹ אֶת כָּל
 הַמְּדַרְגּוֹת...

הַרְבֵּה בָּא לְאָכַל בְּשִׁבְתָּ, הוּא לֹא
 רָצָה לְגַנֵּב לָהֶם אֶת הָאֲכָל כְּמוֹ
 שׁוֹבְוֵי בָּנִים שְׁגוֹנְבִים אֶת הָאֲכָל,
 הוּא בָּא יָפֵה, אָמַר "אֶפְשֶׁר לְאָכַל
 אִתְּכֶם?", [אָמְרוּ לוֹ:] "אִתְּךָ פּוֹשֵׁעַ,
 אִתְּךָ בָּא לְחַלֵּק עַל אֲנָשֵׁי אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, אִתְּךָ הַבֵּן שֶׁל
 הַקְּאֻמְרָנֵעַר", אִזְ הֲיִהָ הַקְּאֻמְרָנֵעַר
 הַחֹלֵק הָרֵאשִׁי עַל אֲנָשֵׁי אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ שֶׁכָּל הַכֶּסֶף הוֹלֵךְ
 לְכִיסִּים הַפְּרָטִיִּים, הֲיִהָ קֶפֶה שֶׁל
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֲיִהָ מְמַנָּה הַבַּעַל
 הַתְּנָא, אִזְ הֲיִהָ מִחֲלֻקַּת לְמִי
 הוֹלֵךְ הַכֶּסֶף, אֶחָד אָמַר שֶׁזֶה
 הוֹלֵךְ לְצִיּוֹנִים, זֶה הוֹלֵךְ לְכִיסִּים
 הַפְּרָטִיִּים, הוּא הֲיִהָ נֶגֶד הַמַּעוֹת

בריונים, של הידימקעס, שהצבא רק הגיע [לישבי עוטף עזה] אחרי ארבע ימים, הם כבר שחטו את כלם, עכשיו מספרים מה שהיה לפני חצי שנה, הצבא רק הגיע אחרי ארבע ימים, שחטו ילדים, תינוקות, נשים, ילדים, שחטו בבארי שחטו מאה, ובניר עז הם הגיעו רק אחרי ארבע ימים הצבא, איך שכבר שחטו את כלם לא נשאר אחד בחיים — הגיע הצבא. אז אומרים שהמפקדים היו מבלבלים, זה לא כמו מלחמת יום כפור שתודך שעתיים... כלם היו בשמחת תורה כלם היו שתויים, היו באילת, היו פכה, בבתי מלון, לא ענו לטלפונים. אמרו "נכנסים מחבלים", הצבא לא קבל הוראות, לא ידע איך להתקדם, זה עוד ספורים שנספר במשך ה... זה צריכים לחיות עוד מאה שנה לספר את כל הספורים.

אז על כל פנים אנחנו מדברים על ה"אלי", אז למה הו' הזה גנבו אותו בספור השני? אתה גנבת? לא, אתה לא. אתה גנבת? אתה לא זוכר, שכחת, זה לפני 3,500 שנה. אז מי גנב את הו'?

— הילד נפטר. בסוף הוא [הגבר] הגיע ל"שבעה" הוא אמר: בדתתי, אין עוד "אריה לוי"! יש רק "אריה לוי" אחד, קח את כל הכסף. עכשיו אתה מגיע?! אמרתי לך הילד שלי אין לו אכל, הוא הולך להפטר. אנשים צריכים להכיר את כל הספורים, איך חיו בירושלים בכזה עני.

אז עכשיו מדברים על ה"אלי". אומר הקוצקער: שאליעזר היה בטוח שהוא הצודק, הוא אומר "אני אלך, אני אראה לו שאין, אני אחזור ואז הוא יתחתן עם הבת שלי, ונעשה חתנה עם זקוקים, עם בלונים", בלונים — זה מאה חמשים אלף שקל הבלונים, והזקוקים זה מאתיים אלף שקל, עכשיו זרקו זקוקים על [ל-], זה עוד ספור, יש את כל הספורים צריכים לדעת, לספר לבנים, לנכדים. להוציא אותו, לעשות לו לינץ', הוא אשם בכל.

אז אנחנו עכשיו נמצאים בתקופה הכי נוראה שהיה בארץ ישראל, אחרי שמונים שנה שהקימו פה מדינה של פושעים, של רוצחים, כל השרי ממשלה זה חברה של רוצחים, חברה של

המְצָאָה שֶׁל שׁוּבוּ בְּנִים, לֹא יוֹדֵעַ מִי הַמְצִיא לָכֶם אֶת זֶה, "וְהָיוּ לְטֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ" אַרְבַּע פְּעָמִים [שְׁמוֹת יג, ט; שָׁם יג, טז; דְּבָרִים ו, ח; שָׁם יא, יח] אֹמְרִים אֶת זֶה.

לֹא כָּתוּב תְּפַלֵּין בַּתּוֹרָה. לָמָּה? וְאֵיךְ עוֹשִׂים תְּפַלֵּין. שֶׁהַגּוֹיִם לֹא יַעֲשׂוּ, הַגּוֹיִם — כָּל דְּבָר הֵם עוֹשִׂים אַחֲרֵינוּ, עוֹשִׂים שָׁבֶת — הֵם עוֹשִׂים אַחֲרֵינוּ, אֲבָל הֵם לֹא יוֹדְעִים מָה זֶה שָׁבֶת, הֵם נוֹסְעִים לַיָּם, הוֹלְכִים לְבִתֵּי קָפָה, שׁוֹתִים, אוֹכְלִים, יְהוּדִים לֹא צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עֲבוּדָה [-], הַגּוֹי לֹא מֵבִין מָה זֶה שָׁבֶת, הֵם לֹא יוֹדְעִים. אֹמֵר הַפְּסִיקְתָּא ה': שֶׁזֶה כְּדֵי שֶׁהַגּוֹיִם לֹא יַעֲשׂוּ אַחֲרֵינוּ, הַגּוֹיִם כָּל דְּבָר עוֹשִׂים אַחֲרֵינוּ, שָׁבֶת קָדֵשׁ עוֹשִׂים אַחֲרֵינוּ, הַכֹּל, לֹא יוֹדְעִים מָה זֶה שָׁבֶת.

כְּשֶׁהִקִּימוּ אֶת אַמְרֵיקָה אָמְרוּ "פֹּה שׁוּמְרִים שָׁבֶת", הִקִּימוּ אֶת אַמְרֵיקָה בִּשְׁנַת 1620, מְצִאוּ אֶת אַמְרֵיקָה בִּשְׁנַת 1492 [עַל יַד קוֹלוּמְבוֹס], אִזְּכָרֶיךָ 128 שָׁנָה עָשׂוּ אֶת הַחֲקָה הָרֵאשׁוֹנָה, אָמְרוּ "פֹּה שׁוּמְרִים שָׁבֶת, פֹּה הוֹלְכִים לְפִי הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל זֶה אֲמַת, הַנְּצִרוֹת זֶה שְׁקָר, זֶה לֹא

וְזֶה סִפּוּר שְׁלֹם שְׁאֲפָשֶׁר עַל זֶה לְשָׁבֶת שָׁנָה שְׁלֹמָה, מִי גָּנַב אֶת הַר, וְלָמָּה גָּנַבו אֶת הַר, וְלָמָּה גָּנַבו אֶת הַר בְּסִפּוּר הַשָּׁנִי.

אִז בַּתּוֹרָה — כָּתוּב בְּפְסִיקְתָּא — אֵין שׁוּם הֶלְכוֹת, לֹא תְּפַלֵּין, אֵיפֹה כָּתוּב תְּפַלֵּין בַּתּוֹרָה?! אֵיפֹה כָּתוּב?! "לְטֹטְפַת" [דְּבָרִים ו, ח]? אִז תְּשִׁים פְּתֵק "אֲנִי לֹא צִיּוֹנִי. אֲנִי מַכִּיר", מָה זֶה "טֹטְפַת", לֹא כָּתוּב תְּפַלֵּין בַּתּוֹרָה בְּכָלֵל, אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת הַכֹּל [בְּגִלְלָה שְׁפָתוֹב] "לְטֹטְפוֹת". [אֵלֶּא שְׁחַז"ל דְּרָשׁוּ] "לְטֹטְפוֹת" זֶה טַט בְּאַפְרִיקָי שְׁתִּים, פֶּת בְּכַתְפֵי שְׁתִּים, תְּסַע לְאַפְרִיקָה, אַפְרִיקָנִית תִּלְמַד, תְּסַע לְקוֹנְגוֹ וְלֵאדִּים אַבְבָּה, לְאַתְיוֹפִיָּה, וְתִלְמַד אַפְרִיקָנִית, כְּדֵי שְׁתַּבִּין מָה זֶה "טֹטְפוֹת", אֲתָה לֹא מֵבִין מָה שְׁאֲתָה קוֹרָא בְּכָלֵל, "טַט" בְּאַפְרִיקָי שְׁתִּים "פֶּת" בְּכַתְפֵי שְׁתִּים.

אֵין תְּפַלֵּין בַּתּוֹרָה, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מִי הַמְצִיא אֶת זֶה, זֶה רַק שׁוּבוּ בְּנִים יְכוּלִים לְהַמְצִיא אֶת זֶה, אֵין, צְרִיךְ לְהֵשִׁים פְּתֵק בֵּין עֵינֵיכֶם "אֲנִי מַכִּיר. אֲנִי לֹא צִיּוֹנִי", לְשִׁים פְּתֵק עַל הָרֵאשׁוֹן זֶה הַכֹּל, לֹא כָּתוּב לַעֲשׂוֹת תְּפַלֵּין, זֶה

כְּשָׂבָא חַיִּים שְׁפִירָא, הַגִּיעַ לְאַרְץ
 יִשְׂרָאֵל, חַיִּים שְׁפִירָא הוּא הָיָה
 בְּקוֹלְחוֹזִים, בָּא לְבַד
 מִהַקּוֹלְחוֹזִים, כָּל הַבְּנוֹת בָּאוּ —
 רוּצוֹת לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ. הוּא אוֹמֵר
 "אֲנִי יְהוּדִי". [וְהֵם לֹא הִכִּינוּ:] "מָה זֶה
 יְהוּדִי, אֵין יְהוּדִי, נִגְמַר, יֵשׁ
 סוּצִיאֲלִיזִם — הַכֵּל זֶה אוֹתוֹ
 דְּבָר", אַז הוּא הָיָה הוֹלֵךְ לְשֹׁדָה
 כָּל יוֹם מִ-22:00 בְּלִילָה עַד 6:00
 בְּבִקְרָא צוֹעֵק שְׁיַחְזִיק מֵעֵמֶד וְלֹא
 יִתְחַתֵּן עִם גּוֹיָה, בְּסוּף רָאָה
 שְׂכָכָר עוֹבֵר שָׁנָה שְׁנָתִים, עוֹבֵר
 שְׁנָתִים, הַכֵּל כְּתוּב אֲצֵל חַיִּים
 שְׁפִירָא בְּ"לֶךְ לֶךְ בְּנִי", צְרִיכִים
 לְקַרְא אֶת כָּל הַסְּפָר, הוּא עֹשֶׂה
 הַתְּבוּדוֹת כָּל לֵילָה עִם צְעָקוֹת
 בְּשֹׁדָה.

כְּמוֹ שְׂרָבִי לְוִי יִצְחָק הָיָה מְסַפֵּר¹²
 עַל אֶחָד שֶׁהָיָה שֵׁם בְּסַבִּיר, הָיָה

'בְּרִית חֲדָשָׁה' זֶה בְּרִית מְזִיפָת,
 אוֹתוֹ הָאִישׁ לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא,
 הוּא סָתֵם סָתֵם הָיָה אֵיזָה מְשַׁנֵּעַ,
 אֵיזָה חוֹלָה נֶפֶשׁ, שְׁשַׁנֵּעַ אֶת כָּל
 הָעוֹלָם, פֶּה הוֹלְכִים בְּלִי נְצֻרוֹת,
 פֶּה לֹא שׁוֹרְפִים יְהוּדִים, לֹא
 תוֹלִים יְהוּדִים", אִם יִמְצְאוּ יֶלֶד
 שְׁחוּט — אַז יִבְדְּקוּ מִי שְׁחֻט
 אוֹתוֹ, מָה פִּתְאֵם הִיְהוּדִים, בְּכָל
 מְקוֹם אָמְרוּ שְׁזֶה הִיְהוּדִים, עַד
 תַּרְמ"ב עוֹד הָיוּ עֲלִילוֹת דָּם, עַד
 תַּרְמ"ב — 1882, הָיָה עֲלִילַת
 דְּמָשֶׁק, וְכִלְאוֹ אֶת טוֹבִיָּה בִּילִיס,
 הָיָה בְּלִי סוּף עֲלִילוֹת שְׁזֶה לְפָנָי
 מֵאָה שָׁנָה, בְּתַרְע"א הָיָה עֲלִילַת
 דָּם בְּסוּרִיָּה, יֵשֵׁב שָׁנָה וְחֻצֵי בְּבִית
 סֵהָ, אַחֲרֵי זֶה הוּא בָּא לְאַרְץ
 יִשְׂרָאֵל — לֹא הָיָה פֶּה שׁוֹבֵו
 בְּנִים, לֹא הָיָה מִי שֶׁיִּקְבֵּל אוֹתוֹ,
 הוּא נֹסֵעַ לְאַמְרִיקָה.

❁ מוראי מקומות והערות ❁

זֶה, וְאוֹתָהּ בְּצַד הַשְּׁנַיִם, כִּי הָיוּ הָאוֹלָמוֹת עֲנָקִים.
 וְהָיָה גֹדֵל הַנְּסִיווֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו לֹא נִתַּן לְתַאֲוֵר
 כָּלֵל, וְסַפֵּר לְרַבִּי לְוִי יִצְחָק זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה
 שֶׁבִּחְשָׁשׁוּ מִשׁוּם מִכְשׁוֹל הָיָה יוֹצֵא מִדֵּי יוֹם
 בְּיוֹם לִיעֲרוֹת הַעֵד שֶׁבְּסַבִּיר, וְשֵׁם שְׂאָג בְּקוֹלֵי
 קוֹלוֹת, כִּי רָצָה שְׁמַרְבֵּ צְעָקוֹתוֹ לֵה' יִפְגֹּעַ לְבוֹ עַד
 שְׁמָוֹת וְיִסְתַּלַּק מִהָעוֹלָם, וְהָיָה טוֹעֵן וְאוֹמֵר:
 רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הִרְגֵנִי נָא הַרּוּג כְּאֵן בַּיַּעַר, וְכֵן
 שְׂאָג וּבְכָה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, בְּגִמְרַת הַשְּׁלֹשׁ שָׁנִים,
 כִּשְׁהִגִּיעַ יוֹם שְׁחִירוֹ וְנִפְרְדוּ מִמֶּנִּי הָאִסְרִיִּים,
 נִעְמְדָה גּוֹיָה זֶה הַנֵּ"ל, וְאַמְרָה בְּקוֹל לְהַסּוֹבְבִים

¹² שיח שרפי קדש ד תקסב
 רַבִּי נֵטֵעַ גּוֹרְלִיק זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, שֶׁהָיָה מְעִיר
 מִיִּסְקָ וְחִסִּיד חַב"ד נִלְהָב, הַתְּקַרֵּב לְאַנ"ש
 וְשָׁהָה בְּאוֹמָן מִשָּׁה זְמַן. וְהָיָה בְּשָׁנֹת
 הַמְּהַפְכָה גָּזְרוּ עָלָיו הַקּוֹמוֹנִיסְטִים לְהַשְׁלִיחַ
 לְמִשְׁהַ שְׁלֹשָׁה שָׁנִים לְסַבִּיר, מִשׁוּם מַה מְצָא חֵן
 בְּעֵינֵי מַפְקְדֵי הַמַּחְנֶה, וְהִטִּילוּ עָלָיו אֶת עֲבוֹדַת
 חֲמוּם וְהִסְקַת הָאוֹלָם הָעֵנֶק שֶׁהַתְּאֻכְסֵנוּ בּוֹ
 הָאִסְרִיִּים (שְׁנִקְרָא בְּאַרְצָק) מִשָּׁה כָּל הַלֵּילָה,
 וְכִמוֹ כֵּן הִטִּילוּ עַל מְלַאכָה זוֹ עַל בֵּית כּוֹמֵר אֶחָד
 שֶׁשְׁפִטּוּ גַם אוֹתָהּ לְמֵאָסָר. וְהִנְיָחוּ אוֹתוֹ בְּצַד

עוזב את הקבוץ, את הקולחון, קולחון זה קבוץ, זה הקומוניסטים למדו את זה מהיהודים, ואז הוא החליט שהוא הולך והוא מתגייס, והוא נסע שם לעיר הבירה, הגיע לבלוז'שו, לעיר הבירה של האזור, זה יותר רחוק מטשקנט, ואז הוא אמר "אני רוצה להתגייס". אמרו לו: אתה יהודי? כלכם בורחים באמצע. אנחנו נוסעים ללונדון להקים את הצבא הפולני, אתם היהודים נעלמים לנו באמצע הדרך".

איפה נעלמים, אני לא רוצה לגלות, שלא יאשימו אותי שאני כאן מעודד אותם לברח מהצבא, באמצע הדרך. כי נסעו מרוסיה דרך פּרס, ואחרי זה דרך עיראק, ואחרי זה דרך דמשק, ואחרי זה הגיעו לצמח [ליד הכנרת], צמח זה הם צמחו מחדש, כל אחד נהיה צמח, בצמח כל אחד נהיה צמח, ובצמח כלם נעלמו, הם היו

כל יום הולך לשדה לעמד בנסיון, השאירו אותו עם בחורה אחת וכלם הלכו לעבודה, והם נשארו לנקות את הצריף, את התנורים, להדליק אש, אז כל יום הוא היה יוצא לשדה וצועק שעה שלמה, צועק מ-22:00 בלילה עד 6:00 בבקר שה' יציל אותו מחטא, שלא יכשל בבחורה הזאת. ואז כשהחזירו את השבויים, אז היא צעקה: "אם יש בחור אחד צדיק בעולם — זה הבחור הזה", תדעו לכם, אני עדה.

כל זה ספר לנו רבי לוי יצחק, וצריכים לחזור על השעורים של רבי לוי יצחק, ולהחיות את זה, להחיות את השעורים.

אז עכשיו אז כתוב ב"לך לך בני" שהוא כל יום הוא היה הולך לשדה, וצועק שיעמד בנסיון, הוא נשאר לבד עם מאתיים בנות, כלם התגייסו לצבא, הוא היחידי שלא. בסוף הוא החליט שהוא

מראי מקומות והערות

וספר רבי לוי יצחק זכרוננו לברכה ואמר בשמעי ספור זה ממנו זלגו מעיני דמעות רבות מרב התרגשות, שבחור פשוט כמוהו זכה ועמד בנסיון קשה וזר כזה משך שלש שנים.

אותו: "אם עוד נמצא בעולם בחור קדוש - הרי שגדה הוא", והיה בזה קדוש ה' גדול מאד, וסיים ואמר: לולא הסתופפתי בין אנ"ש ושמעתי וקבלתי מהם עצת ההתבודדות והצעקות לה' בודאי לא הייתי מחזיק מעמד בנסיון קשה זה.

בְּדִיּוּק בְּדִיּוּק 14 שְׁעוֹת, אֶפְשָׁר לְגַמֵּר אֶת כָּל הַסְּפוּרִים, אֶת כָּל הַש"ס, וְאֶת כָּל הַרְש"י עַל הַ"אֲלִי", וְאֶת כָּל [דְּבָרֵי] הַרְבֵּי'ה מְקוּצָק – מֵה זֶה "אֲלִי", פַּעַם זֶה "אוֹלִי" עִם ו' פַּעַם זֶה "אֲלִי" בְּלִי ו', יַחַד עִם הַרְש"י, לְמֵה "אֲלִי" בְּסִפּוּר הַשְּׁנִי... [13].

שְׁעוֹר שְׁנַמְסָר אַחֲרֵי תַפְלַת עֲרַבִית לִיל ג' קְדוּשִׁים ב"ט נִסָן

[הִיָּה עֲכָשׂוּ הַרוּגִים בְּמַלְחָמָה] וְעוֹד שְׁלוּשָׁה פְּצוּעִים קֶשֶׁה מוֹרַדְמִים וּמוֹנִשְׁמִים וְעוֹד תִּשְׁע פְּצוּעִים בְּלִי יַדַּיִם בְּלִי רַגְלָיִים הַכֹּל כִּי עוֹד לֹא כָּל הַבְּנוֹת הָאֲרִיכוֹ אֶת הַשְּׁמֵלוֹת שֶׁלָּהֶם, כָּל בַּת שְׁלֹא הָאֲרִיכָה אֶת הַשְּׁמֵלָה עַד הַקְּרִסוֹל הִיא גוֹרֵמֶת לְעוֹד מֵאָה הַרוּגִים לְעוֹד מֵאָה פְּצוּעִים, כָּל בַּת צְרִיכָה לִשְׁבוֹר אֶת הָאֵיפּוֹן שֶׁלָּה וְאֶת הַסְּמֵרְטוֹן שֶׁלָּה וְאֶת כָּל הַמְּכַשִּׁירִים הָאֶלְקָטְרוֹנִים

תְּיָלִים, הֵם הַתְּגִיִּסוֹ לְצָבָא הַפּוֹלְנִי, אֲבָל לְקַחוּ אֶת כָּל־ם לְלוֹנְדוֹן, עֲשׂוּ סְבוּב דְּרוֹךְ פָּרְס, כִּי בְּפָרְס הִיְתָה [-], אִז אֶת כָּל־ם לְקַחוּ דְּרוֹךְ פָּרְס.

צְרִיכִים לְקַרְא אֶת זֶה גַם כֵּן, זָרְקוּ לְכָל־ם אֶת הַכְּפּוֹת, גָּזְזוּ לָהֶם אֶת הַפְּאוֹת, זָרְקוּ לָיִם, אִז הַמְּלַחֲמִים קָפְצוּ לָיִם לְהוֹצִיא אֶת הַכּוֹבְעִים, אִז הֵם זָרְקוּ לָהֶם פַּעַם שְׁנִיָּה, וְאִז הַמְּלַחֲמִים לֹא קָפְצוּ, הַמְּלַחֲמִים שֶׁל הָאֲנִיָּה הַגּוֹיִם קָפְצוּ לָיִם לְהוֹצִיא אֶת הַכּוֹבְעִים שֶׁזָּרְקוּ לָהֶם. שְׁמוּ אֶת הַיָּד עַל הָרֹאשׁ כְּשֶׁאֹמְרִים בְּרַכָּה, אִז הַמְּדַרְיָכוֹת יִמַּח שְׁמֵם הוֹרִידוּ לָהֶם אֶת הַיָּד בְּכַחַת, זֶה סְפוּרִים נוֹרְאִיִּים, צְרִיכִים אֶת כָּל זֶה לְקַרְא.

יֵשׁ עֲכָשׂוּ שְׁעָה עַד 23:00, מְחַר עוֹד אֵין יְשִׁיבָה, אֶפְשָׁר עוֹד לְהַסְפִּיק, אֶפְשָׁר לְקוֹם בְּ-6:00 לְהַסְפִּיק אֶת הַנֶּץ, וְלְהַסְפִּיק אַחֲרֵי זֶה לְלַמֵּד עַד 10:00, יֵשׁ לָנוּ

מֵרֵאִי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

לְהַרְבִּיז לּוֹ, אֲנִי מִתְחַנֵּן, הוּא נִתַּן פְּקָדָה לְהַשְׁאִיר אוֹתִי, לֹא רְצִינִי לְהַשְׁאִר בְּשׁוּם אֶפֶן, לֹא הִיָּה בְּרָרָה, מְצִאוּ לִי אֵיזָה מַחְלָה, אֵיזָה סְרִטוֹן, לֹא יוֹדֵעַ מֵה, אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְסַפֵּר, אִם חָס וְשָׁלוֹם זֶה אֵיזָה, הַבְּרָכָה הִיא בְּדָבָר הַסְּמִי מִן הָעוֹן.

¹³ נִקְוָה שְׁעוֹד [-] בְּשַׁבָּת, הִיָּה אֲנִס, הָרַב יֵצֵא רַק לְחֻצֵי שְׁעָה, בְּסוּף הֵם רְמוּ אוֹתִי וְשָׁקְרוּ עָלַי, חֲשַׁבְתִּי שֶׁיִּרְבִּיעוּ קֶצֶת לְרוֹפְאִים לְכָל הַפְּחוֹת, פַּעַם אַחַת הַרְבִּיעוּ לְרוֹפְאִים אִז הַבְּנֵתִי, לְהַרְבִּיז לְרוֹפְאִים זֶה מְגִיעַ, הַרוֹפְאִים הַשְּׁאִירוּ אוֹתִי, אֲנִי לֹא רְצִינִי, קוֹרְאִים לוֹ "צְפֹאֲדִי" אֲבָל לֹא

הסיפור על אליעזר התורה כותבת באריכות פעמים, ואילו הדינים הכי חשובים וקיומיים לא כתובים במפורש בתורה, דינין שבת לא כתוב, כתוב [רק] "לא תבְעֲרוּ אֵשׁ" (שמות לה, ג) וכתוב רק "אל יצא איש ממקומו" (שמות טז, כט), "בְּחָרִישׁ וּבְקֶצִיר תִּשְׁבֹּת" (שמות לד, כא) זה מחלוקת ר' ישמעאל ור' עקיבא, ר' ישמעאל אומר זה על שבת ור' עקיבא אומר זה על שמיטה זה בראש השנה דף ט', אין שבת בתורה, טוטפות זה להדביק פתק אני לא ציוני, אני מכיר, לא כתוב [בתורה במפורש] תפילין, זה המצאה של שובו בנים, אתם המצאתם את זה, איפה כתוב תפילין, לא כתוב תפילין בתורה זה המצאה שלך. אז התורה לא כותבת לא תפילין,

הטמאים שיש כאלה טומאות שלא היה מזמן המבול, בזמן המבול לא היה אייפונים ולא סמרטפונים ולא שום מכשיר ולא שאומי, כל אחד ינפץ את השאומי שלו ברגע הזה אז תפסיק המלחמה הארורה הזאת יפסיקו להיהרג יהודים

ועכשיו אנחנו נלמד על המילה "אלי" [לא תאבה האשה]¹⁴, כי למה, מי גנב את הו' של אלי, יש מישהו שגנב את הו' של אולי, הדפיס את החומשים בלי הו' של אולי, אני לא יודע למה הדפיסו בלי הו', "אלי" צריך שיהיה ו' למה בלי ו' ולמה בשני ולא בראשון יש פעם ויש פעם שנייה.

פעמיים זה כתוב, [וקשה מדוע את

❁ מראי מקומות והערות ❁

(לח) אִם לֹא אֵל בַּיִת אָבִי תִלְדֶּה וְאֵל מִשְׁפַּחְתִּי וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבִנִי: (לט) וְאָמַר אֵל אֲדֹנָי אֱלֹהֵי לֹא תִלְדֶּה הָאִשָּׁה אַחֲרַי: (מ) וְאָמַר אֱלֹהֵי יְהוָה אֲשֶׁר הִתְהַלַּקְתִּי לְפָנָיו יִשְׁלַח מַלְאָכָו אֲתָךְ וְהִצְלִיחַ דְרָכְךָ וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבִנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי: (מא) אִזְּנָקָה מֵאֲלֹתַי כִּי תְבוֹא אֵל מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם לֹא יִתְּנֶנּוּ לָךְ וְהֵייתְּ נָקִי מֵאֲלֹתַי: רַשִׁי עַל פֶּסוּק לט: "אֱלֹהֵי לֹא תִלְדֶּה הָאִשָּׁה" - אֵלֵי כְּתִיב, בַּת הַיְיָ לֹו לְאֱלִיעֶזֶר וְהִיא מְחֹזֵר לְמִצְוֹת עֲלֶיהָ שְׂאִמְר לֹו אַבְרָהָם לְפָנָיו אֵלֵינוּ לְהַשִּׂיאָו בְּתוֹ אָמַר לֹו אַבְרָהָם בְּנִי בְּרוּךְ וְאַתָּה אַרְוֵר וְאִין אַרְוֵר מִתְּדַבֵּק בְּבָרוּךְ

¹⁴ בראשית פרק כד
(א) וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו וַיהוָה בִּרְדָּה אֶת אַבְרָהָם כְּכֹל: (ב) וְאָמַר אַבְרָהָם אֵל עֶבְדוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ הַמְשַׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ אֲשֶׁר לוֹ שֵׁם נָא יָדָה תַּחַת יָרְכִי: (ג) וְאִשְׁבִּיעָהּ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֵלֵהִי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבִנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ: (ד) כִּי אֵל אֲרֻצִּי וְאֵל מוֹלְדֹתַי תִּלְדֶּה וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבִנִי לְיִצְחָק: (ה) וְאָמַר אֵלֵינוּ הַעֲבֹד אֱלֹהֵי לֹא תֵאבֹד הָאִשָּׁה לְלִבָּת אַחֲרַי אֵל הָאָרֶץ הַזֹּאת הַהִשָּׁב אֲשִׁיב אֶת בְּנֵךְ אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵצְאתָ מִשָּׁם: (ו) וְאָמַר אֵלֵינוּ אַבְרָהָם הַשְּׂמֹר לָךְ כֹּן תִּשְׁבִּי אֶת בְּנֵי שְׂמֹה:

אחד, אפילו מיכל בת כושי (-) בת שאול) הניחה תפילין¹⁵, אפילו נשים היו מניחות תפילין, עד מלחמת העולם נשים היו מניחות תפילין, כל אחד רוצה להניח תפילין! כל אחד!.

אז מה עשו עם הו' של אולי, למה לקחו את הו' הזאת, מי גנב אותו, שיחזיר, הגנב חייב להחזיר, למה גנבו את הו', מה הו' עשתה להם, אז אומר רש"י שלא הייתה שום בת כשרה בחרן, חרן הייתה הבירה ושתי מיליון בנות, וכולם היו כבר מופקרות, כולם היו כבר מסוככות, הראש שלהם הסתובב, כבר איבדו את השכל, השטן התעבר בהם, נשארה רק בת אחת כשרה [היא רבקה].

אליעזר שאל את אברהם איך אני אמצא את הבת הזאת, מאיפה אני אמצא אותה, מה אני אביא אותה לרופא, מה אני יעשה, הוא אמר אל תדאג, המלאכים ילכו,

ולא שבת, שום דבר היא לא כותבת, שום מצווה, שום מצווה היא לא כותבת, אומר הפסקתא בפרק ה', שהגויים לא יעתיקו את זה, לכן אם בתורה היה כתוב תפילין, לעשות תפילין, כל הגויים היו הולכים עם תפילין, כל הגויים! אני באתי לפלורידה כולם רצו ללכת עם תפילין, ראו תפילין, כולם רוצים תפילין, תביא תפילין, תביא טלית, בסוף הגויים אמרו אתה תשגע פה את כולם, בסוף ילכו כמה לבית משוגעים.

גם טדי [קולק ראש עיריית ירושלים בעבר] כבר רצה ללכת לבית כנסת הוא אמר, בסוף ישימו אותי בבית משוגעים, הוא מביא את זה ב'איש צדיק', באריה לויין, שהוא אמר אני רוצה ללכת לבית כנסת, אני רוצה להתפלל.

כולם רוצים להתפלל, כולם רוצים להניח תפילין, כולם רוצים להתעטף בציצית אין

❁ מראי מקומות והערות ❁

ז) על דברי כוש בן ימיני הדינו שאול, כדאמרינן באלו מגלחין (מועד קטן טז, ב): ולא מיחו בה חכמים - דהוי כתוספת על דברי תורה, שפטרה נשים ממצות עשה שהזמן גרמא: של יונה - בן אמיתי:

¹⁵ עירובין צו, ע"א

דתניא מיכל בת כושי היתה מנחת תפילין ולא מיחו בה חכמים, ואשתו של יונה היתה עולה לרגל ולא מיחו בה חכמים:
פירש"י: בת כושי - בת שאול כדכתיב (תהלים

ורעים, גנבו לי את הבן גנבו לי את הבת הכל רק גונבים וגונבים ופתאום שמעון איננו וגם בנימין איננו.

ר' חיים ויטאל כותב בויצא שהם באו [ליעקב לבשר על התגלות יוסף] בלי בנימין, מדוע עצמותיו של יהודה מגולגלות בארון הרי הוא הביא אותו, לא, הוא לא הביא אותו הוא פחד להביא אותו, הדרך מלאה שודדים מלאה רוצחים, מלאה חמאס, צריכים ללכת דרך רפיח, דרך חאן יונס, אי אפשר לעקוף את רפיח, אפשר ללכת דרך דובאי גם כן... זה נכון, אבל יעקב לא הסכים ללכת דרך דובאי, הוא הלך דרך רפיח, חאן יונס, אז שם יחטפו לו את הילדים שלו, יחטפו את בנימין, [לכן] השאירו אותו במצרים.

אז יעקב פתאום רואה אין בנימין, אין שמעון, יעקב כל פעם מאבדים לו בן, הולכים לדותן מאבדים לו בן (- יוסף), הולכים למצרים משאירים את שמעון, עכשיו אומר ר' חיים ויטאל חוזרים ממצרים אין בנימין, אומרים לא, הוא נשאר,

"מלאכי ילך לפניך" ברגע שתגיע תפגוש אותה, אתה לא צריך רופאים, אתה לא צריך מכשירים מגנטיים, ולא מכשירים אלקטרוניים, ולא שער אלקטרוני, אתה ישר תראה אותה, מלאכי ילך לפניך, ואז הוא ראה המים עולים לקראתה, המים זה 700 מטר עומק באדמה, זה באר, כל הבארות זה 700 מטר, המים עולים לבד.

והוא רואה אבני כדכד, כי כתוב תשע פעמים כד, הוא ראה הילה על הראש שלה, הילה ממש, את השכינה, עמודא דנורא, כמו שדבורה אשת לפידות היה עמודא דנורא, פעם כל בת היה עמודא דנורא, כל בת הייתה עפה באוויר.

אפילו שרח הייתה בחרם [כי התנבא שיוסף חי], כתוב בבעל הטורים ששמו אותה בחרם, מה אתה מגלה, מי שמגלה יוסף חי ימות על המקום, 22 שנה מרמים אבא, אבא זקן אבא כבר בן 130 הוא לא צעיר זה לא בחור צעיר שאתה יכול לרמות אותו אבא בגיל 130, פרעה שואל אותו בן כמה אתה? אני בן 130, מעט

פחדנו להביא אותו.

[וכשאמרו ליעקב שיוסף חי והוא מלך במצרים] ישר הוא התעלף כתוב "וַיִּפֹּג לְבוֹ פִּי לֹא הָאֲמִין לָהֶם" (בראשית מו, כו), ישר הוא התעלף שפכו עליו מים קרים ועוד מים קרים, הביאו את יחיאל שטרן לעשות החייאה ושום דבר לא עזר, ויפג לבו, [כי יעקב אמר בליבו שוודאי יוסף התפקר].

עד שהוא ראה את העגלות, מה זה עגלות? אומר המדרש עגלה ערופה, מה זה עגלה ערופה צריכים לקחת עגלה לערוף

אותה, דבר ראשון תביא עגלה נערוף אותה, עגלה ערופה כי ברגע שהם נפרדו אז למדו את כל פרשת עגלה ערופה. כל נחל איתן של ר' חיים קנייבסקי למדו את זה שהלכו מחברון הוא הלך איתו איזה 3 פרסאות 15 ק"מ הוא לימוד אותו כל הלכות עגלה ערופה, הוא אמר תגידו לאבא שאני זוכר את כל הלכות עגלה ערופה כל מה שהוא לימד אותי אני חוזר על זה כל יום כבר 22 שנה אז ויחי רוח יעקב, הוא אומר אם הוא זוכר עגלה ערופה הוא חי וקיים, הסיפור אמיתי..

והתקדשתם

עמלק היום – זה התאווה הידועה

להתלמד במצוה, לכונן לשם שמים, אדם צריך לחנך את האשה, לדבר אתה בחדר היחוד, ישר בחדר היחוד לדבר אתה שאנחנו צריכים להביא את מלך המשיח, להביא ילדים קדושים, ילדים שירצו ללמד תורה. ולא

אומר ה"פלא יועץ", אדם צריך לצעק על אבא שלו ועל האמא שלו: למה הבאתם אותי בטמאה? הייתם טפה מתקדשים – הייתי מצליח.

ובל אחד יחנך את אשתו

לְהִבִּיא יְלָדִים טַפְשִׁים לְעוֹלָם, טַפְשִׁים, מִשְׁחִיתִים, זֶרַע מְרָעִים.

וְאִם הַיְלָדִים הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁהַהוֹרִים אֲשֶׁמִּים, שְׁלֹכְל תוֹלְדוֹת יֵשׁ אָבוֹת, לְכָל תוֹלְדוֹת יֵשׁ אָבוֹת. וְאִם הַיְלָדִים הָיוּ יוֹדְעִים שְׁרַעָה חוֹלָה, וְכָל הַיְלָדִים זֶה בַּגְּלָלָם – שְׁנוֹלְדִים יְלָדִים טַפְשִׁים, שׁוֹלְחִים אוֹתָם לְסֵלָם.¹⁶

אָבֵל עֲכָשְׁיוּ אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שְׁצָרִיךְ לְהַגִּיד: אֲנִי לֹא רוֹצֵה אֶת הַהֲנָאָה הַזֹּאת. לְהַגִּיד כָּל יוֹם: "אֲנִי לֹא רוֹצֵה אֶת הַהֲנָאָה הַזֹּאת, בְּשׂוּם אִפֵּן לֹא! אֲנִי רוֹצֵה לְבִטֵּל אֶת הַהֲנָאָה הַזֹּאת". לְכֵן - אַבְרָם הַ"הֲנָאָה" הַזֹּאת] הַיֶּלֶד נוֹלָד טַפֵּשׁ, נוֹלָד בְּלֵי שְׁכָל, הוּא לֹא יְכוֹל לְקַרְא, הוּא לֹא יְכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, הוּא לֹא יְכוֹל כְּלוּם. וְכָל הַיּוֹם, כָּל הַיּוֹם לְהַגִּיד לְאִשָּׁה: בּוֹאִי נִרְחַם עַל הַיְלָדִים שְׁלָנוּ, כָּל הַיּוֹם. וְלֹא יִתְבַּיֵּשׁ, כְּכֹר בַּגִּיל שְׁבַע יַחַנְךָ אֶת

הַיְלָדִים שְׁלוֹ, בַּגִּיל שְׁבַע יַגִּיד לְיְלָדִים: בּוֹאוּ נִבִּיא יְלָדִים בְּקִדְשָׁה, בּוֹאוּ נִבִּיא יְלָדִים בְּטַהֲרָה. [ח] הַכֹּל. וּמִי יְכוֹל לְדַבֵּר אֶת רַעַת הָאָדָם שֶׁהוּא גּוֹרֵם לְעִצְמוֹ וְלִיְלָדִים שְׁלוֹ, שֶׁהוּא לֹא מִתְקַדֵּשׁ בְּשַׁעַת הַיַּחֲוֹד. רַב טוֹב לְמִי שֶׁהוּא נִזְהָר, אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים, זֶה מִצְוָה שְׁגָם הָאִשָּׁה חִיבָת, גַּם הָאִשָּׁה הִיא חִיבָת בְּקִדְשָׁה, שְׂיֵהָ זֶרַע זֶרַע קֹדֶשׁ, זֶרַע אֲנָשִׁים, זֶרַע אֲנָשִׁים, זֶרַע אֲנָשִׁים.

"הַנְּחָה כִּי כֵן כָּל אִישׁ יִזְהִיר וַיַּחַנְךָ אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו וְאֶת כָּל הַסָּרִיסִים לְמִשְׁמַעְתּוֹ בְּאִזְהָרָה גְּדוּלָה, וַיְרִים כְּשׁוֹפֵר קוֹלוֹ", וַיִּתְקַע כְּמוֹ שׁוֹפֵר, יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גְּדוּל לְחִירוֹתָנוּ, יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גְּדוּל, לְהִתְקַדֵּשׁ בְּאוֹתוֹ רִגַע, שְׂאֲזוּ זֶה תְּלוּי אִם יִהְיֶה בֵּין צַדִּיק אוֹ בֵּין רָשָׁע, בֵּין חִלוּנִי אוֹ בֵּין כֶּכָּה. כִּי כָּל הַבָּנִים הַיּוֹם יֵשׁ לָהֶם אִיפּוֹנִים, כָּלָם מִתְגַּלְשִׁים, כָּלָם בְּמַצַּב דְּרִדּוֹר.

מוראי מקומות והערות

אֶת הַשֵּׁם מִכְּנֶסֶת חִזְקִיָּהוּ, מִהַיּוֹם כָּלָם הוֹלְכִים ל"כְּנֶסֶת חִזְקִיָּהוּ", כָּלָם, כְּנֶסֶת חִזְקִיָּהוּ - עַל שֵׁם חִזְקִיָּהוּ הַצַּדִּיק.

16...הַצִּלְחָתִי לְעֵבֶר לִישִׁיבַת כְּפַר חֲסִידִים שְׂמָה בְּקִשְׁי... לֹא רָצוּ לְקַבֵּל אוֹתִי, אֲזוּ נִכְנַסְתִּי אֶפְלוּ שְׁלֹא קִבְּלוּ אוֹתִי. אֲזוּ שְׁמוֹ אוֹתִי בְּרַכְסִים, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לְמָה הַחֲלִיפּוֹ

אִתָּם בְּגִלוֹי. "בְּדַבְרִים שְׂבִין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ — יְדַבֵּר אִתָּם בְּגִלוֹי — לְכַבּוֹד אֵל וּקְדוּשָׁתוֹ.

"וַיִּצְוֹחַ כִּי פְרוּכֵי־אֵל" — שִׁילְמַד מִהַפְּרוּכֵי־אֵל, פְּרוּכֵי־אֵל זֶה עוֹף שְׂצוּעַק, שְׂשׁוּמְעִים בְּכָל הָעוֹלָם, וַיִּצְוֹחַ כְּמוֹ פְרוּכֵי־אֵל, עַל הַקְּדוּשָׁה, עַל הַטְּהָרָה, שְׂצָרִיכִים לְשִׁבֵּר אֶת הַיֵּצֶר הָרַע הַזֶּה, שֶׁהַיֵּצֶר הָרַע הַזֶּה הוּא לֹא בָּא לְעוֹלָם בְּשִׁבִיל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, הַיֵּצֶר הָרַע — צָרִיכִים לְשִׁבֵּר אוֹתוֹ, זֶה הַטָּא הַנֶּחֱשָׁה, הַיֵּצֶר הָרַע זֶה עֲמָלֵק, זֶה עֲמָלֵק הָאֱמֹתִי. אֵין הַיּוֹם עֲמָלֵק, הִיָּה הַנְּאֻצִים, וּגְמָרְנוּ!¹⁷

"וַיִּרְיִם כְּשׁוֹפֵר קוֹלוֹ, וַיִּצְעַק בְּכָל הַכַּח, לִפְנֵי חִילוֹ. וְאֵל יְבוּשׁ וְאֵל יִכָּלֵם מְלֻדָּבֵר בְּדַבְרִים שְׂבִין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ", זֶה אֵין שׁוֹם בּוֹשָׁה לְדַבֵּר מִהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, כִּי אַחֲרֵי זֶה יוֹצְאִים יְלָדִים ה' יִרְחָם, לֹא רוֹצִים תִּפְלָה, לֹא רוֹצִים כָּכָה!¹⁷.

וְכָל אֶחָד יִזְהִיר אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בְּנָיו בְּלֵי בּוֹשָׁה, וְלֹא יִתְבַּיֵּשׁ לְדַבֵּר מִזֶּה, "וַיִּרְיִם קוֹלוֹ לִפְנֵי חִילוֹ", יִרִים אֶת קוֹלוֹ בְּכָל הַכַּח, וַיִּצְעַק בְּכָל הַכַּח, "וַיִּרְיִם כְּשׁוֹפֵר קוֹלוֹ לִפְנֵי חִילוֹ, אֵל יְבוּשׁ וְאֵל יִכָּלֵם מְלֻדָּבֵר בְּדַבְרִים שְׂבִין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ לְכַבּוֹד אֵל וּקְדוּשָׁתוֹ", וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה — יְדַבֵּר

מראי מקומות והערות

עָלִיו, שְׂמָה אוֹתוֹ בְּמוֹזִיאָוֹן, שֶׁם בְּמוֹזִיאָוֹן יֵשׁ מוֹצֵג מִיַּעַל, מְחַר מוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִהַקֶּבֶר, מְחַר, כָּלֵם מְזַמְּנִים לְהוֹצֵאָה, [-] יְהִיָּה בְּבָרִיסֵל – פְּשָׁעִים נֶגַד הָאֲנוּשׁוֹת.¹⁸ יֵשׁ [-] בְּגֵרְמִיָּה, כָּל הַנְּאֻצִים הַיּוֹם זֶה עֲשָׂרִים מִלִּיּוֹן, אִז עֲשָׂר בְּצִ'לִי עֲשָׂר בְּפָרוֹ (לְכֹן הוּא נִסְע לְפָרוֹ – לְהַכְנִיעַ אֶת הַנְּאֻצִים, אַחֲרֵי שֶׁהוּא הַכְנִיעַ אֶת כָּל הַנְּאֻצִים הוּא חֲזוֹר), כְּבָר לֹא נִשְׂאָר נְאֻצִים בְּפָרוֹ. אֲבָל בְּצִ'לִי עוֹד נִשְׂאָר יַחַד זֶה עֲשָׂרִים מִלִּיּוֹן, עֲשָׂר מִלִּיּוֹן בְּגֵרְמִיָּה וְעֲשָׂר מִלִּיּוֹן בְּצִ'לִי, וְעַד הַיּוֹם הֵם שׁוֹחֲטִים אֲנָשִׁים כְּפִשׁוּטוֹ, שׁוֹחֲטִים אֲנָשִׁים וּמִתְאֲמָנִים עֲלֵיהֶם, חוֹתְכִים אוֹתָם חַתִּיכוֹת חַתִּיכוֹת, וְנִהְיִים מִהַצְּעָקוֹת שְׂלָהֶם.

17 (מוֹרִידִים אֶת הַסּוֹדֵרִים בְּאֲמֻצָּע הַתִּפְלָה. לְמָה הוֹרְדָתֶם אֶת הַסּוֹדֵר? פֹּה 420 מַעְלוֹת הֵם עֲכָשְׁיוֹ, בְּמִקְוֵי, כְּשֶׁנֶּגְדוּ בְּמִקְוֵי שֶׁם 420 מַעְלוֹת הֵם, אִז יִצְטָרְכוּ שְׁלֹשָׁה סוֹדֵרִים, בְּמִקְוֵי זֶה 420 מַעְלוֹת הֵם, אִז כָּל אֶחָד יִרְאֶה שְׁשָׁשְׁעֶבֶד לְגוֹר בְּמִקְוֵי לְהִבִּיא אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה סוֹדֵרִים, גַּם אִתָּה, אִתָּה אַרְבַּע סוֹדֵרִים). אִז מִרְקוֹרֵי זֶה הַכּוֹכָב הַכִּי קְרוֹב שִׁיכוֹל לְהִיּוֹת, הַכִּי קְרוֹב לְשִׁמְשׁ לֹא אֵלֵינוּ, אֵלֵינוּ זֶה נִגְהָ. אִז הַכּוֹכָבִים נִלְחָמוּ מִמְסֻלוֹתֶם, כָּל הַכּוֹכָבִים יִצְאוּ מִהַמְסֻלוֹתִים שְׂלָהֶם וְנִלְחָמוּ עִם סִיסְרָא, וְסִיסְרָא הַגִּיעַ, לָאֵן הוּא הַגִּיעַ? לְאֵהָל שֶׁל יַעֲלֵ. הִיא אֲמָרָה: תְּבֵא אֵלַי, אֲנִי אֲשַׁמְרֶה עֲלֶיךָ. הִיא שְׂמָרָה

הפרשה

במושגת מורינו הרב

גודל רחמנות התורה

רוצה פטיש, הוא יביא לו פטיש בראש... מה, אתמול באתי לבקש ממך מקדחה — לא נתת לי, אז בסוף הוא אומר לא לא לא! "לא תקם", "לא תקם"! בשום אופן, אין דבר כזה, זה עכשיו בפרשת קדושים, "לא תקם", אסור, תתן לו את המברג, תתן לו את הפטיש, תתן לו את הצבת.

אז הוא יכול להגיד לו (- לאותו אחד שלא רצה להשאל לו מקודם), כדי לחנך אותו טפה: לא שאכפת לי, לא אכפת לי, אבל תהיה בן אדם, אני אתמול בקשתי ממך מקדחה, יש לך שלש, אפלו אחת לא הבאת לי, ועכשיו אני מביא לך פטיש וצבת ואזמל, אז לכל הפחות אני אגיד לך "תשמע, קצת דרך ארץ, קצת כבוד, קצת נמוס, תהיה בן אדם, אל תעשה את זה למישהו אחר, מילא לי עשית, בסוף

"לא תקם ולא תטר" (ויקרא יט, יח), אסור! אפלו אתה בא לאחד, ואומר לו: תלנה לי מקדחה, יש לך מקדחה בבית? שתים? [אם יש לך רק אחד — אתה פטור מלהשאל, אבל יש אחד שיש לו אפלו שלשה מקדחות, והוא לא מוכן להשאל, אין לו רק אחד, ואני יודע אפלו איפה זה מנח, כמו שבמכת חשך ראו איפה כל היהלמים [מנחים] ואת הכל... הוא אומר "אני יודע איפה המקדחות מנחות". [עונה לו הלה:] לא, אין לי, אין לי, יש לי רק אחד והשאלתי את זה למישהו, ורק הוא יחזיר לי את זה בעוד שבוע, הוא נסע בדיוק לאומן עד שהוא יחזר... ואני יודע שיש שמה שלש, לא רק אחד. ומחר הוא (- המיתסמק) בא [לזה שרצה ללוות], והוא רוצה מברגה, הוא רוצה אזמל, הוא

היא צריכה לגדל צפרנים ולגלח את השערות, ואחרי זה הוא צריך לשלח אותה לחפשי, לקחתי שבויה, מה, שבויה במלחמה לקחתי, מה... לא, אם היתה ביאה אז אתה לא יכול כבר לשעבד אותה. היא בסך הכל גויה, מדניית, מואבית, פרוצה, אחת מגולת, מה לי ולה? התורה אומרת: לא, "לא תתעמר בה" (דברים כא, יד), אתה לא יכול למכר אותה. מין הלכות כאלה שאי אפשר בשום שכל אי אפשר להסביר את זה. מה שהתורה מבקשת מאתנו. — פרשת "אשת יפת תאר" זה בפרשת משפטים, ועכשיו — בפרשת קדושים זה "לא תקם ולא תטר", מה זה "לא תקם ולא תטר", מה זה?! אחרי שהוא עשה לי כאלה עולות אתמול, ואשתי ברחה מהבית בגללו, אז לכל הפחות להגיד לו מלה, להגיד לו מלה, להגיד לו מלה שהוא לא יעשה את זה למישהו אחר... "לא תקם ולא תטר"! אסור לך לטור. (שעור מתשפ"ג).

תעשה את זה גם למישהו אחר... [על כן אמרה התורה גם: "לא תטר"] אסור להגיד שום מלה, שום מלה, גם אסור לטורק את הדלת, מרב שאני מעצבן עליו אני רוצה לטורק את הדלת, תעוף מפה, קח את הפטיש — ותעוף... לא! אסור גם לטורק את הדלת כשהוא דפק. רק לחיך, קח בבקשה, קח, קח את הפטיש, אתמול הוא התעלל בי, ולא יכלתי בגללו, ואשתי צעקה עלי [כין הדלת נפלה, היו צריכים לעשות עוד חור והוא לא הסכים [להשאל את מקדחה], ורבתי עם אשתי ואשתי ברחה מהבית. ועכשיו אני צריך עוד לא להגיד לו כלום ולא לרמוז, רק לחיך, איזה מין תורה זה? זה אי אפשר...

[ובן] עוד עניין המראה שאין לשאר גודל הרחמים של התורה: { ואדם לקח שבויה במלחמה, "שבויה במלחמה", אז חדש ימים

חוספות ממורינו הרב שליט"א

ותיכף ומיד יאמר בפיו ובלבבו שיותר יהיה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל מהרגשת תענוג גשמי הזה שהוא מהצרעת משכא דחויא, וכך יאמר. וראיה לדבר שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל שאפילו היו חוטפין אותו ורוצים באמצע אכילה והיחוד הקדוש לעשות לו העינוים קשים הייתי משמח את עצמי על קדוש השם יתברך יותר מתענוג גשמי הזה, אך יותר שיהיה דובר אמת בלבבו ושהיה אז בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות ובפנימיות הלב באמת גמורה, ולא ישטה את עצמו להיות כגונב דעת עליונה חס ושלום.

שבחי הר"ן יז

גם אמר שתענוג של הצדיק האמת, קשה עליו ענין זה. ולא די שאין לו שום תאוה כלל, כי אם אדרבא יש לו יסורין מזה ממש כמו יסורי התינוק בשעת מילה. כי ממש יסורין אלו יש להצדיק בשעת זיווג ויותר מזה. כי התינוק אין לו דעת, על כן אין היסורים שלו גדולים כל כך, אבל הצדיק שיש לו דעת יסוריו גדולים מהתינוק. וזה היה אצלו דבר פשוט ואמר שכל אדם יכול לזכות לבוא למדרגת זו. וכפי הנראה מדבריו היה שקדשתו של עצמו גבה עוד יותר ויותר.

צעטיל קטן

מרבני הרב רבי אלימלך מליזענסק
זצוק"ל זיע"א

אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

א. בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מצתו ואינו יכול לישן, יהיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאילו אש גדול ונורא בושר לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שוכר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך, ומחשבה טובה הקדוש ברוך מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא.

ב. בפסוק ראשון של קריאת שמע וברכה ראשונה של שמונה עשרה יהרהר בנזכר לעיל, ועוד יכוין אם יענו אותו כל אומות העולם בכל עינוים קשים ויפשטו עורו ממשורו להכחיש חס ושלום ביחודו, יסבול כל היסורים ולא יודה להם חס ושלום, ויצויר בדעתו ומחשבתו כאילו עושין לו בנזכר לעיל, ובהו יצא ידי חיוב קריאת שמע ותפלה כדון.

ג. גם בשעת אכילה והיחוד הקדוש יכוין בנזכר לעיל, ובשיתחיל להרגיש תענוג גשמי יצויר במחשבתו בנזכר לעיל,

קדושת הברשה

קדושים תהיו

ממנו וביניהם שאול שהיו צדיקים גמורים, שיקימו את שבט בנימין מחדש. אדם צריך לדעת שאשה זה לא לשעשוע, ולא לעשות דברים מגנים איתה, זה רק בשביל שלמות הנשמה, ולכן צריכים ללמוד איתה כל יום שעה, כל יום ללמוד את השיעור של הרב. ולכן משה קרא לכל עם ישראל, כמו שכתוב בפרשתנו, ואמר להם: "דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם" (ויקרא יט, ב). כי כל אחד חייב להיות קדוש, אף אחד לא יכול להגיד אני פטור מלהיות קדוש, זה קשה לי, אין קשה, זה מצות עשה כמו כל המצוות, על כן "דבר אל כל עדת בני ישראל", עכשיו הולכים לחיב כל יהודי להיות קדוש, כל יהודי להיות טהור, מחר בשש בבוקר מתחיל שחרית, וכולם חייבים להיות פה בלי יוצא מן הכלל, אין שום פטור, ובחמש כולם קמים מהמיטות, יוצאים מהמיטות. (ארזי הלבנון רמ"ג).

אומר הרמב"ן מה הפירוש קדושים תהיו? שכל אחד חייב להיות קדוש, המצוה זה רק להביא ילדים, ולא לשעשועים, כל מי שרוצה שעשועים הוא ילך לרחוב יפו יש שם בתי שעשועים אנחנו נסדר לו הנחה, נתן לו חפשי חופשי, אבל אשה זה לא לשעשועים ולא להנאות, האשה זה החלק השני של הבן אדם, זה הכתר שלו, "אשת חיל עטרת בעלה", ואדם צריך להתחכם לאשה כמו לכתר שמשפצים אותו עם יהלומים, עם מרגליות, שמים אותו בכספת מיוחדת, את האשה צריכים לשמור בכספת מיוחדת, ולא להפוך את זה לשעשועים, לדברי תועבה, דברים מגנים, על דברים מגנים הכחידו שבט שלם – שבט בנימין (שופטים יט-כ), רחל ראתה את ה"בן אוני" (בראשית לה, יח) – את שבט בנימין נהרג ויעקב קרא לו "בנימין" (שם) כי ראה את השיש מאות איש שיצאו

קדושת הצדיקים

ר' ישעיה' מקרסטיר

שבת ג' אייר

יש ספר שלום על קערסטיר שהוציא אבא של בזאנסון על קערסטיר, שהוא (ר') ישעיה'לע (מקערסטיר) הבטיח שמי שירת אותי באמונה אז הוא ינצל, 30 שנה לפני השואה הוא אומר, הוא אסף את כל הגבאים שלו, אמר מי שישרת אותי באמונה הנכד שלו ינצל, וזה אמר לו בדיוק החתן שלו שהוא היה רב'ה שם בעיד הזאת, הם (ר') יצחק שוורץ שהיה נכד של הגבאי וחברו) למדו שם, ואז הוא נסע לטוקאי,

והוא (- ר' יצחק שוורץ) היה גר כנראה בטוקאי, הוא היה גר, אז הוא נסע לקערסטיר זה אחד ליד השני, זה שייך לטוקאי - קערסטיר, ושם הוא רצה ללכת, אבל כבר היו הנאצים בהונגריה, כבר היה הכל נאצים, אז הוא עלה למעבורת אז מיד רצו לחסל אותו, ראו שזה יהודי, אז היה שם איזה הונגרי אחד הוא אמר לו זה הילדים שלי, איזה הונגרי אחד היה שם, הוא היה עו"ד, ושש שעות החזיקו אותם במשטרה, הוא אמר זה הילדים שלי, ידעו שהוא משקר אבל לא היה להם ברירה, הוא עו"ד הוא אמר אני פה עושה לכם לכולם משפטים, לכל הנאצים, לכל הגסטאפו, אז הוא (- ר' יצחק) הצליח לנשק את הקידות [של הבית] של הקערסטירער, של ר' ישעיה'לה.

ואחרי זה הוא הלך וחזר למעבורת, אז ירו עליו, ידעו שהוא יהודי, אז חיכו שהוא ירד מהמעבורת אז הוא קפץ, אבל זה לא עזר, הוא קיבל שני כדורים בכתף, והוא דימם, הוא נשכב על השלג, [הנאצים] אמרו שאסור להציל אותו, ואז הכומר בעצמו אסף את כל העיר, וצלצל בפעמונים של הכנסייה, אמר יש פה ילד יהודי, אנחנו לא ניתן שהוא ימות, הוא כבר שכב יומיים בשלג, וניגש איזה כלב לטרוף אותו, ככה יומיים בשלג לבד, בחושך, בקור, בשלג, שלג סמיך, שלג קשה מאוד,

וככה הוא עבר את כל השנה האחרונה של המלחמה, הוא עבר, כל פעם הוא היה ברשימה של המתים, כל פעם, אז הוא אמר שהיה שם צריכים שני רופאים לחתום, רופא של הגסטאפו ורופא אזרחי, אז הרופא של הגסטאפו תמיד רשם אותו ברשימת המתים, כי כבר הוא לא יכל ללכת, הוא כבר היה משותק כמעט לגמרי, ואז הגיע הרופא האזרחי אמר לו תרחם עלי, תוציא אותי מהרשימה, ותמיד הוא ריחם עליו, הוא אומר שהוא היה 20 פעם ברשימה של המתים והוציאו אותו, וככה הוא הצליח לשרוד עד סוף המלחמה.

ובסוף הוא היה ברכבת המתים, והוא קפץ מהרכבת, ואז זרקו אותו לבור של המתים, זרקו אותו לבור, תפסו אותו, בור שהיה שם

המשך בעמוד קדושת הבית

מילתא דבר יהותא

6: הגיון של מוצאי שבת: אני לא מסוגל לזרוק את האוכל משבת עכשיו – אז נשים במקרר, ואחרי כמה ימים נזרוק...

7: אחד ניגש לדב: כבודו יברך אותי לפרנסה טובה. אמר לו הרב: זה עולה 500 שקל. שאל אותו: וזה עוזר? הרב עונה: לי זה עזר...!

8: כשאתה מת, אתה לא יודע שאתה מת, זה קשה רק לאחרים – אותו דבר כשאתה טיפש!

9: למה נח – לא חיסל את זוג היתושים בתיבה???

10: הטמפרטורה כל כך גבוהה, שאמרתי לאשתי – שתשתה את הקפה לפני שהוא מתחמם...

1: מזכ"ל האו"ם: "אני דוחק בממשלת ישראל, לעשות הכל כדי להרגיע את המצב" – חברים! זהו, חאלס! מעכשיו: מפסיקים להידקר, לא להידרס, ולא להתנפל על אבנים...

2: ביידן מתקשר לנתניהו. ביידן: מה קורה, אני מבקש לדעת? נתניהו: כפי שביקשת לא נכנסים לחיפה! ביידן: מעולה...

3: מה ההבדל בין המשיח' לביבי? הראשון, לא בא – והשני, לא הולך...

4: בקצב של עליית המחירים – אני מצטער שלא בקשתי לאיפקומן ליטר דלק...

5: ראיתי היום חבר על שפת הבריכה, ולא דחפתי אותו – זהו, אני בשל להיות מבוגר...

קדושת הצדיק

לדעת מי הוא הצדיק האמיתי

והוא לא יכול לצאת ממצרים בלי עצמות יוסף. אפלו משה, שהוא קדוש קדשים, הוא צריך את עצמות יוסף. הוא לא יוצא... מיד הפסוק השני [בפרשת בשלח] עצמות יוסף.

אדם בא לעולם לחפש את יוסף הצדיק יום ולילה, כמו משה רבנו שחפש את יוסף הצדיק, הוא הלך בכל מצרים לחפש את יוסף הצדיק, הוא צעק: "יוסף! יוסף! איפה אתה? איפה אתה מתחבא? תבא! יוצאים ממצרים! יוסף, תבא! יוסף!" – הוא צועק, "יוסף!" פתאם הוא פוגש את שרחה בת אשר, היא אוקרת: "אנכי שלמי אמוני ישראל", כלומר, אני גליתי את יוסף, אני גליתי את משה, ועכשיו אני אוקרת לכם שדוד הוא הצדיק!

בשניה אחת אדם מפסיד את הכל. כי אם אדם לא יודע מי זה הצדיק אז הוא הפסיד את כל החיים שלו. כל העבודה לא שונה כלום, בלי הצדיק זה לא שונה שום דבר. מה זה הצדיק, אם זה נפסק – אין ברסלבו כי היום אף אחד לא יודע מה זה הצדיק, כל אחד חושב שהוא הצדיק, בסדר, אין רבי נחמן – אני רבי נחמן. רבנו – הוא ההמשך של יוסף, ההמשך היחידי. והוא בא לעולם, רבנו בא לעולם, לכפר על מכירת יוסף.

יוסף זה הצדיק האמת, הוא רק רואה את ה', הוא רוצה שרק ה' יציל אותו, לא מישהו אחר, ולכן משה דבר ראשון לוקח את עצמות יוסף,

הינדודים

הישיבה וסדריה – זה לפני הכל

לא יבוא כי הוא נסע לעמוקה – אז בטלה תורה!! אין תורה!!! התורה קודמת להכל!! ואסור שאדם יאחר לישיבה בשניה!! והוא צריך ללמד עד סיום הסדר, עד סיום היום, ואחרי זה להמשיך ללמד עד שתים עשרה בלילה, או לקום, לישון ולקום בשלש. אבל אדם צריך לראות שיהיה לו עשרים שעות למוד. בלי עשרים שעות למוד – הוא לא יכול להגיע לשום דבר!!! הוא לא יכול לגדול בתורה! הוא לא יכול להגיע לשום דבר!! כל מטרת הישיבה שימשיכו ללמד פה עשרים שעות, ואז אפשר גם ללמד אחרי החתנה. ומי שלא ילמד לפני החתנה – לא ילמד אחרי החתנה. זה למעשה כל הלמוד, זה רק הכנה שאדם יהיה אדם השלם. שהוא יוכל ללמד בלי הפסק, בלי הפסק שניה. (ארזי הלבנון ר"ז).

כי החזון איש אמר שאין דבר כזה בין הזמנים. כל זה רק היה כשהיו צריכים ללכת ברגל, ללכת ממינץ או מפרנקפורט לירושא, הלכו שבועים ברגל ואחרי זה שבועים לחזור, אבל היום שיש בכל רחוב עשרים ישיבות, ועשרים כוללים בכל רחוב, וכל אדם הישיבה שלו ליד הבית, והכולל זה ממש סמוך לדלת – אין שום תרוץ שאדם לא ילמד, לא ילמד עשרים שעות ביממה. יש [-] בשפע, יש אכל, יש עונות, יש כל מה שאדם רוצה. החזון איש אמר שהבין הזמנים צריך ללמד פי שתיים, כי ככה באמצע הזמן יש משגיח, והוא לא נותן לאדם, האדם הוא ער בדיוק כל הלילה והוא קצת עיף, המשגיח דורש שהוא יבוא לישיבה. היום הוא לא יבוא כי הוא נסע למידון, והיום הוא לא יבוא כי נסע אחרי הרב, והיום הוא

קדושת הבית

סתם אשה – לא חוטאת לעולם

נתן כותב בהלכות מילה ד' שכל אשה יכולה להיות אסתר המלכה, כל אשה, כל כלה. יש לך כלה – יכול להיות שזה אסתר המלכה, היא יכולה להגיע לדרגת אסתר המלכה, אתה חייב לחזק אותה כל יום, אדם חייב כל יום לחזק את אשתו, כל יום לדבר אתה קצת דברי תורה, להגיד לה משהו, משהו, מה שהוא שמע במלוא מלכה, איזה דבור מפה, ובכל רגע יש חדוש חדש, כל שגייה יש חדוש חדש. (שעור מתשפ"ג)

עכשיו רש"י אומר ששום אשה לא מתה במדבר, שום אשה! כי האשה היא לא חוטאת, רק מה שמחטיאים אותה, סתם אשה היא לא תחטא אף פעם, רק מה שמחטיאים. כמו דבורה הנביאה, שהתנא דבי אליהו אומר שכל אשה יכולה להיות כמו דבורה הנביאה, דבורה הנביאה זה לא רק אשה אחת פעם בשלש אלף שנה, דבורה הנביאה זה כל אשה, כל אשה יכולה להיות אסתר המלכה, רבי

המשך קדושת הצדיקים

שקל זה עולה [טיסה אליו], אחרי זה המונית בטח עולה איזה 200 דולר 400 דולר המונית, אבל 35 שקל אפשר כבר לנסוע לאירופה, אפשר לנסוע אפילו לפרזו אפילו (במחיר כזה), 35 שקל, להחזיר בתשובה, לחזק אנשים, זה כמו שאתה נוסע למירון, למירון גם אתה נוסע שעתיים, שעתיים וחצי, זה גם שעתיים וחצי נסיעה, יותר זול מאשר מירון. (שעור מתשפ"ג)

עשר אלף מתים, והוא לא נפל לתוך הבור, רק ליד הבור, ככה הוא הצליח לברוח, ובדיק כבר היה סוף המלחמה, הוא גמר את המלחמה 25 קילו, הוא היה [לפני כן] 80 קילו, הוא גמר 25 קילו. אז כל זה כותב אבא של נתן בזאנסון, יצחק בזאנסון כותב את זה, עכשיו יש לו ישיבה בדיזינגוף, עכשיו הוא מציל את כל דיזינגוף. אז מדברים על ר' ישעיה קעסטריר אז 35

קדושת התורה

ברסלב, ר' לוי יצחק – זה רק גמרא

דבר ראשון זה התורה, ו'מסיר אָזנו מְשֻׁמַע תורה גם תפלתו תועבה' (משלי כח, ט) – מי שלא לומד גמרא, התפלה שלו היא תועבה! הוא כלו תועבה! מכף רגל ועד ראש! – תורה ט'. מסיר אָזנו מְשֻׁמַע תורה תפלתו תועבה.

מי שהיה כשהיה רבי לוי יצחק בחיים – הוא היה מרקיד את כלם. רוקדים אחרי מעריב 45 דקות, וכל השול. ובגליל שבת וגיוס חול, רק רוקדים רוקדים רוקדים, לא מפסיקים לרקד שניה. אבל כל הזמן למדו, משמונה בבקר עד שמונה בערב למדו גמרא. אחרי זה עשו רוקדים 45 דקות.

אז רק רבי לוי יצחק ידע לחנך, אף אחד לא הבין מה זה ר' לוי יצחק בכלל. כל אחד אומר: "אני ר' לוי יצחק". אבל, רבי לוי יצחק זה למוד הגמרא! בלי זה אין כלום. אם אדם לא לומד גמרא, אז אין לו מוח, אין לו כלום! הוא סתם חבית של קישקעס. הרב'ה אומר: מה הבאתם לי, חבית של קישקעס הבאתם לי – חבית של מעים!?

הדרך של ר' לוי יצחק זה הדרך האמתית של למוד הגמרא!! (שעור מתשפ"ג).

אנשים לא יודעים בכלל מה זה "ברסלב" היום. אחד אומר לקפץ על השלחנות... אחד אומר לקפץ על הטנדרים, אחד אומר לקפץ בכבישים של קיבו... ברסלב זה משהו אחר לגמרי לגמרי!! זה לא מה שאנשים מדמיינים בדמיונות שלהם! מי שלא יושב בשעורים של ר' לוי יצחק עשרים שנה, לא יכול לדעת מה זה ברסלב בכלל! לא יכול להעביר את הענין של רבנו!

כי כל הענין זה לחבר את המלכות עם אדם קדמון. האשה היא המלכות, צריכים לחבר אותה עם אדם קדמון. "אשת חיל עטרת בעלה" – שהיא תהיה העטרה. זה רק על ידי למוד הגמרא.

אנשים לא יודעים, אנשים חושבים שרק על ידי הרוקדים. הרוקדים – זה רק אחרי שמונה שעות גמרא, אפשר לרקד. אבל לפני זה – אי אפשר לרקד בכלל. זה מה שרבי לוי יצחק הסביר: שדבר ראשון זה למוד הגמרא, זה כל הדורות, הרב'ה לא משנה כלום. הרב'ה אומר:

קדושת המידות

רק לגור בארץ ישראל ובפרט בירושלים

בְּרַעַע שְׂאֵדָם מִחֲלִיט לְגוֹר בִּירוּשָׁלַיִם, אִזְ הוּא מִיַּד מִשְׁפִּיעַ לוֹ אֶת כָּל הַשְּׁפַע. וְכָל אֱלֹהֵי שְׂגָרִים בְּחוּלֵי ה' יִסְלַח לָהֶם. ה' יִסְלַח לָהֶם, כִּי מֵאֲבָדִים אֶת כָּל הַמִּקִּיפִים. שְׂזָה הַסְּבִיבוֹן זֶה אֹרֹת הַמִּקִּיפִים, זֶה רַק בִּירוּשָׁלַיִם, בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. כָּל אֹרֹת הַמִּקִּיפִים, (בְּחוּץ לְאַרְץ) אֵין אֹרֹת הַמִּקִּיפִים, וּמִמִּילָא כָּל קִדְשָׁה שְׁהֵם מִשְׁיָגִים זֶה מִיַּד פּוֹרַח מֵהֶם. בְּחוּץ לְאַרְץ אֵין אֲחִיזָה לְשׁוֹם קִדְשָׁה. הַרְבֵּה אֹמֵר אֲנִי נוֹסַע לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל שְׁיִהְיֶה אֲחִיזָה לְקִדְשָׁה, שְׁיִהְיֶה אֲחִיזָה לְקִדְשָׁה. אִזְ הַרְבֵּה אֹמֵר שְׁפָה מְקַבְּלִים אֶת הַכֹּל עִם לְבוּשִׁים. בְּחוּץ לְאַרְץ הַכֹּל זֶה בְּלִי לְבוּשִׁים אִזְ מִיַּד זֶה פּוֹרַח. אֲבָל מֵה שְׂאֵדָם לוֹמֵד בִּירוּשָׁלַיִם זֶה יִשְׂאֵר לְנִצַּח נְצָחִים. כָּל אֹת וְכָל מְלָה. (אֲרִזִי הַלְּבַנּוֹן קמ"ז).

כָּל מִי שְׁגַר בְּחוּץ לְאַרְץ אֵין לוֹ אֱלֹהֵי (כְּתוּבוֹת ק"י ע"ב) וְלָכֵן אֹמֵר הַרְמ"ע מִפִּאֲנוֹ אֹמֵר אֶת זֶה. קִרְאֵנוּ אֶת זֶה בְּבֵּאֵר שִׁבְעֵי. אֵין שׁוֹם קִדְשָׁה בְּחוּץ לְאַרְץ. וּמֵה שְׁלוֹמֵדִים בִּירוּשָׁלַיִם שְׁעָה אַחַת זֶה כְּמוֹ אֶלְפֵי שְׁעוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, מֵה שְׁלוֹמֵדִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל זֶה כְּמוֹ אֶלְפֵי שְׁעוֹת בְּחוּץ לְאַרְץ. יוֹצֵא שְׁשַׁעָה אַחַת זֶה כְּמוֹ מִלְיוֹן שְׁעוֹת, כָּל דְּקָה בִּירוּשָׁלַיִם זֶה כְּמוֹ מִלְיוֹן דְּקוֹת בְּמִקּוּם אַחֵר. כָּל דְּקָה שְׂאֵדָם גַּר בִּירוּשָׁלַיִם, לָכֵן הַזֶּה הַחֲלִיטוֹ לְגוֹר בִּירוּשָׁלַיִם, לֹא בְּבֵית שְׁמֵשׁ, לֹא בְּבֵרֶכְפֶּלֶד, וְלֹא בְּקִרְיַת סֶפֶר. הֵם יִקְנוּ דִירָה בְּכִמָּה מִלְיוֹנִים, בְּ-3 מִלְיוֹן כְּנֶרְאָה. בִּירוּשָׁלַיִם עִיר הַקִּדְשׁ, וְהוּא יִשְׁפִיעַ לָהֶם.

